№№81–82
(3620–3621)

25 мая 2012 г.

Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах

Выдавец: УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Сёння і заўтра яшчэ можна падпісацца на «Народную Волю» на чэрвень. Адначасова можна аформіць падпіску на другую палову 2012 года.

Не разлучымся, сябры!

Вы — з «Народнай Воляй», «Народная Воля» — з Вамі!

СКАНДАЛ

Минфин США подозревает белорусский «Кредэксбанк» в отмывании денег

На сайте Министерства финансов США на этой неделе было размещено сообщение о том, что Минфин США включил белорусский "Кредэксбанк" в раздел 311 Патриотического акта США по подозрению в отмывании денег.

"Меры направлены на защиту финансовой системы США от зарубежных финансовых учреждений, весьма подозрительные трансакции и абсолютно непрозрачная деятельность которых не позволяют установить, занимается ли банк законной деятельностью в принципе", — прокомментировал замминистра США по борьбе с терроризмом и финансовой разведке **Дэвид Коэн** обнародованный список подозрительных банков.

Управление Минфина США по борьбе с финансовыми преступлениями предложило запретить финансовым учреждениям США открытие корсчетов и осуществление платежей с участием белорусского банка.

В качестве примеров, вызывающих подозрение к "Кредэксбанку" в отмывании денег, Минфин США приводит следующие факты:

"...В течение двух месяцев в 2010 году, согласно предоставленной властями США информации, "Кредэксбанк" перевел более 1 миллиарда долларов сотням оффшорных компаний, зарегистрированных в различных оффшорных зонах. Это чрезмерная активность, учитывая размер банка (активы банка на конец 2010 года составляли 46 миллионов долларов)".

"Кредэксбанк" имеет 66 корреспондентских счетов, в том числе 20 долларовых, открытых преимущественно в российских и белорусских банках... В то же время, например, крупнейший белорусский банк имеет всего 18 корсчетов..."

"С октября 2009 года "Кредэксбанк" принадлежит Vicpart Holding SA (Vicpart), основанной во Фрибурге, Швейцария... Vicpart имеет тот же юридический адрес, что и более 200 других компаний, что вызывает обеспокоенность... В глобальном реестре Vicpart зарегистрирована как акционерное общество, основным видом деятельности которого является управление инвестициями. Вместе с тем "Кредэксбанк" указан как единственный холдинг", — говорится в сообщении Минфина США.

Кроме того, по данным специалистов США, зарегистрированная в 1999 году компания Vicpart Holding SA фактически бездействовала на протяжении 10 лет, проявив финансовую активность лишь за 4 месяца до покупки "Кредэксбанка" в 2009 году. На момент сделки в пустом балансе Vicpart значилась лишь внесенная в качестве уставного фонда сумма в 100 тысяч швейцарских франков (108 тысяч долларов). Предыдущие два директора Vicpart подозревались в участии в финансовых преступлениях.

ДОСЬЕ

"Кредэксбанк" (до февраля 2007 года "Северный инвестиционный банк") был основан в 2001 году на территории свободной экономической зоны "Минск". Швейцарской компании Vicpart Holding SA сейчас принадлежит 98,82% акций банка. Еще одним акционером банка является ИООО "Сэнтэкинвест" (1,18%).

Бенефициарным владельцем "Кредэксбанка" является Michel Haessig (Швейцария). Уставной фонд "Кредэксбанка" составляет 150,4 миллиарда белорусских рублей (18,5 миллиона долларов по текущему курсу). На 1 апреля 2012 года активы банка составили 334,9 миллиарда рублей, или 41,2 миллиона долларов.

ОТВЕТНЫЕ МЕРЫ

«Кредэксбанк» готов судиться с Минфином США

Обвинения Минфина США ЗАО "Кредэксбанк" считает необоснованными.

"В настоящее время банк принимает меры для разъяснения и урегулирования сложившейся ситуации, — *говорится на сайте "Кредэксбанка".* — Акционерами ЗАО "Кредэксбанк" проводятся консультации с адвокатами в Швейцарии по защите деловой репутации. Руководство банка рассматривает возможность направления письменного обращения в Министерство финансов США с предложением о сотрудничестве по вопросу предоставления любой необходимой информации, что позволит установить непричастность ЗАО "Кредэксбанк" к субъектам нелегального бизнеса и исключить сомнения в благонадежности банка", — говорится в заявлении.

ОФИЦИАЛЬНО

Экстренная проверка

Национальный банк Беларуси принял решение о проведении внеплановой проверки деятельности ЗАО "Кредэксбанк".

По итогам проверки Нацбанк РБ рассмотрит вопрос о необходимости принятия мер дальнейшего реагирования.

ЭКСПЕРТИЗА

Кому верить?

Михаил ЧИГИРЬ, бывший премьер-министр Беларуси:

— В банковской системе возможно все, так что ничего нельзя исключить. Так же, как и утверждать что-то со стопроцентной уверенностью. Но есть сотни вариантов "отмывания" денег. У банка широкий круг возможностей, хотя это довольно рискованно. Была же такая ситуация с балтийским банком, через который ушло довольно много "левых" финансов... Но хотел бы отметить, что белорусские банки за исключением каких-то единичных случаев работают довольно чисто.

Борис ЖЕЛИБА, доктор экономических наук:

— В истории белорусской суверенной банковской системы такие случаи были. Это могут быть, например, ложные переводы безналичных денег из одного банка в другой. Подставная фирма открывает в банке счет, на который поступают деньги, фирма их снимает и, как говорят, растворяются в тумане. Вот одна из комбинаций. Но, случается, банк может даже и не знать о том, что его клиенты "отмывают" деньги. Хотя не исключаю, что во всей этой истории с белорусскими банками может присутствовать и политический подтекст.

Алесь СИВЫЙ.

ПАЛІТКУХНЯ

Рух «За Свабоду» рыхтуецца да з'езда

Справаздачна-выбарная канферэнцыя запланавана на восень. Мяркуецца, што яна адбудзецца пасля парламенцкіх выбараў. Папярэдняя дата — 13—14 кастрычніка.

Як паведамляе прэс-служба Руху, дэлегаты на канферэнцыю будуць вылучацца на абласных, а таксама "куставых" сходах у рэгіёнах. Рада Руху "За Свабоду" выказала імкненне зрабіць канферэнцыю як мага болей прадстаўнічай.

Аднак не выключыла, што могуць узнікнуць складанасці з арэндай буйнога памяшкання для канферэнцыі. Нагадаем: актывісты Руху не змаглі адзначыць 20 мая нават першы малы юбілей арганізацыі — пяцігоддзе. Мерапрыемства было сарвана.

У ГЭТЫ ЧАС

Управа Партыі БНФ збірае Сойм

23 чэрвеня Партыя БНФ склікае пашыраны Сойм з удзелам патэнцыйных кандыдатаў у дэпутаты Палаты прадстаўнікоў. Як паведамляе партыйная прэс-служба, галоўным на пасяджэнні Сойма будзе пытанне "Аб выбарах-2012".

Цікава, што журналістаў на мерапрыемства запрашаць не будуць — для прадстаўнікоў СМІ толькі праз два дні пасля Сойма правядуць брыфінг.

ВІНШУЕМ!

Валерый Карбалевіч атрымаў міжнародную прэмію

Учора ў Гамбургу беларускага палітолага, аднаго з аўтараў "Народнай Волі" Валерыя Карбалевіча ўганаравалі прэміяй "Свабодная прэса Усходняй Еўропы" імя Герда Буцэрыюса.

Сярод сёлетніх лаўрэатаў акрамя Валерыя Карбалевіча — блогер маскоўскага радыё "Эхо Москвы" **Вольга Раманава,** журналістка радыёстанцыі "Азатутюн" (Баку) **Дадзіжа Ізмаілава,** каўказскі часопіс "ДОШ", тыднёвік "Український тиждень" (Кіеў).

Герд Буцэрыюс — заснавальнік штотыднёвіка "Die Zeit". Пад канец свайго жыцця пажадаў, каб частка ягоных сродкаў перайшла ў адмысловы фонд для заахвочвання незалежных журналістаў у Еўропе. Прэмія, якая мае яго імя, уручаецца з 2000 года.

Аліна ВЕТРАВА.

НЕЗЛОБИВЫЕ ЗАМЕТКИ

Семен БУКЧИН

Грузинский ресторан на улице Фрунзе

Воистину чудны дела твои, Господи!

Ведь и в страшном сне не могло привидеться такое.

Подхожу я на днях в Минске к крыльцу печально известного Дома литератора на улице Фрунзе, ныне обиталища крупнейшего и широчайше популярного белорусского романиста. А там прямо на ступенях красуется некий символ, видимо, призванный обозначать старую башню древней грузинской столицы.

Лично я против грузин и в особенности их вин ничего не имею. Хотя предпочитаю французские.

И вот стал я напротив этой башни и, будучи вполне еще уверенным в себе, прочитал надпись: "Старый Тбилиси". А чтоб не было сомнений, там еще и по-английски удостоверено — "The Old Tiflis".

Нет, я, конечно, понимаю, времена меняются.

Когда-то во главе белорусского союза писателей стояли известные всей стране литераторы. А теперь этот... который удовлетворил свое примитивное знание сексуальных проблем описанием, как секретарша лезет в штаны американского президента.

Это ему кажется, что он так унизил американца. Такое у него эстетическое представление.

Но вот открыть грузинский ресторан на улице красного полководца Михаила Фрунзе, да еще в доме, где еще живут тени белорусских классиков, — это, я вам скажу, уже по высшему разряду. И ведь не боятся, черти! А вдруг встанет этот самый Михаил Васильевич из могилы с шашкой да порубает ко всем чертям собачьим эту новую нэпманскую сволочь. Вступится, так, сказать, за белорусскую литературу. Но Михаила Васильевича, как мы помним из "Повести о непогашенной луне" Бориса Пильняка, советская власть сама уговорила под нож лечь. Поэтому нет, не встать большевистскому комиссару.

А что до нынешних властителей жизни, то они уже ничего не боятся.

Им теперь море по колено.

Все тут теперь ихнее.

Улицы. Дома. Заводы. Сама жизнь наша — и то им принадлежит. Что захотят, то и сделают с тобой. Пиши хоть в Страсбург, хоть в Вашингтон. А в Москву и вовсе не надо. Она сама такая, Москва. Что захочет, то и сделает с тобой. Правда, перед этим погулять позволит по московским улицам, поболтать по ТВ разрешит.

Да, так вот насчет грузинского ресторана на месте скромного писательского кафе. Нашему брату, литератору, туда теперь, понятное дело, соваться нельзя. Не с нашими доходами там бывать. Даже если ты, как в булгаковском романе, явишься под именем Достоевского или критика Скабичевского, все равно не пустят. Белорусской рванине там не место. Кончились дешевые блинчики и мачанка! Теперь шашлычок хороший тысяч под сто с лишним пойдет, наверное? Если не больше... Дело для богатых людей затеяно. Для понимающих. Деловых.

Это ж какая отмывка теперь начнется! Какие дела завертятся! Какие деньги теперь из Грузии в Минск потекут... Наш шашлычок-то подороже будет самого грузинского. Слыхали про мраморное мясо? Теперь, наверное, золотая баранина к нам попрет. Ну и обслуживание, само собой... "Мукузани"-"Напареули"! Коньяк пять звезд, само собой. Музычка... Девочки... И уже никто не спросит "А хто там ідзе?". Понятное дело — грузины идут. А за ними китайцы повалят. Такую кашу заварим...

Чайна-Таун уже в планах. А улицу Фрунзе и парк Горького превратим в Джорджия-Таун. Сакли поставим. Сванетские крепости возведем. Самого Мишико на открытие позовем. Может, вслед за ним и сам Кикабидзе не откажется. Симпатичный парень. Мы ему орден Скорины дадим. Хотя... Теперь, брат, такое время — не людям культуры Скорину вручают, а разным поп-королям! Вот Киркорову дали... Правда, говорят, белорусский министр промолчал на вручении. Видать, больно было бедняге. Да ничего не поделаешь, приказы выполнять надо...

...И вот уже из раскрытых окон нового ресторана духовито несется знакомый мотив "Сулико", а в перерыве такие разговоры слышны:

— А что это за мужик был у них такой — Янка Купала? Я вроде его портрет в подвале этого дома видел!

— А еще, говорят, у них такой Якуб Колас был! Тоже чудак какой-то, что-то вроде пописывал!

— Да не все ли равно! Давай наливай, генацвале! За белорусско-грузинскую дружбу выпьем!

...Темнеет. И чудится: у ресторанной башни фигура самого генерала Лаврентия Цанавы стоит на часах.

У НУМАР!

Алег Волчак — «брыдкаслоў» са стажам?

Учора ў Мінску быў затрыманы праваабаронца Алег Волчак.

— Мы ішлі па вуліцы з Алегам Волчакам, размаўлялі, — распавёў "Народнай Волі" **Зміцер КУХЛЕЙ.** — Падышлі трое ў цывільным. Прадставіліся, Волчака папрасілі праехаць з імі ў РУУС Цэнтральнага раёна, хоць прычыну затрымання не тлумачылі. Маўляў, усё даведаецца на месцы. Я таксама хацеў паехаць з імі на мікрааўтобусе, але мяне не ўзялі.

"У Цэнтральным РУУС Алегу Волчаку прад'явілі абвінавачанне ў тым, што ён нецэнзурна лаяўся на вуліцы, размахваў рукамі, — распавяла праваабаронца **Раіса МІХАЙЛОЎСКАЯ**. — *У студзені гэтага года яго таксама затрымалі на вуліцы, пасля чаго асудзілі на 4 сутак адміністрацыйнага арышту. Маўляў, нецэнзурна лаяўся. А за той час, што ён быў у ізалятары, з кватэры праваабаронцы знік пашпарт. Так што гісторыя можа паўтарыцца".*

Не, гэта ўжо не жартачкі. Апошняя ступень дэградацыі ўлад.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ЗА РУЛЕМ

Включите фары!

ГАИ просит водителей до 8 июня ездить днем с включенным ближним светом фар.

"Дети обращают внимание на разные блестящие вещи, и ближний свет фар не является исключением, — объясняют инспекторы традиционную акцию "Внимание — дети!". — Именно свет фар должен привлечь внимание ребенка, гуляющего без присмотра взрослых".

СМЕХАТУРА

Стрыптыз дурасці

Журналісты даўно не бачылі, каб міліцыянеры не разганялі ля суда людзей, якія прыйшлі з разгорнутымі плакатамі. А тут поўная дэмакратыя! Праўда, пікетоўшчыкі раз-пораз азіраліся па баках. Было бачна, што стаяць з расцяжкамі ім не прывычна. Дый да месца правядзення пікета давялося перааdolець амаль 300 кіламетраў. І ўсё толькі дзеля таго, каб 22 мая ля суда Савецкага раёна Мінска стаць удзельнікамі акцыі!

Пікетчыкі трымалі ў руках расцяжкі *"Івашкевіч, ці ёсць у цябе сумленне?"*, *"Правакатараў, якія заклікаюць да эканамічных санкцый супраць Беларусі, — да адказу!"* і іншыя.

Праз гадзіну ў судзе павінен быў пачацца разгляд іску работніцы Мазырскага НПЗ **Марыны Цыбліенка** да палітыка **Віктара Івашкевіча.** Жанчына намагалася праз суд спагнаць з Віктара Івашкевіча грошы — 500.000 рублёў. Менавіта такая сума, бачыце, спатрэбілася ёй, каб кампенсаваць "маральныя пакуты". На судзе яна сказала: як толькі даведалася аб тым, што Івашкевіч заклікаў Еўрасаюз да санкцый, так адразу стала кепска спаць, ды яшчэ і ціск павысіўся.

У размовах з работнікамі нафтаперапроўчага завода, якія прыехалі на суд у Мінск, каб падтрымаць Цыбліенка, высветлілася, што яны дакладна і не ведаюць, аб чым, па сутнасці, гаворка.

Член прафкама **Алена Астапенка** працуе ў аддзеле сацыяльнага развіцця завода. Зварот Івашкевіча да Еўрасаюза на ўласныя вочы не бачыла.

"*У нас была прафсаюзная канферэнцыя, і нам пра гэта сказалі. Ну і ў заводскай малатыражцы было напісана. Як гэта чалавек, які не мае ніякага дачынення да нафтаперапрацоўчай прамысловасці, заклікае байкатаваць гэтую прадукцыю?! Нам палітычныя гульні не патрэбны! Мы хочам жыць, працаваць і зарабляць на пенсію".*

Ужо на судзе падчас выступлення Віктара Івашкевіча прагучала, што палітвязні сталі галоўнай падставай для ўвядзення Еўрасаюзам і ЗША санкцый супраць афіцыйнага Мінска. Невядома, ці супакоіў прысутных Віктар Івашкевіч, калі сказаў, што санкцыі найперш ударылі б па кішэнях высокіх чыноўнікаў, якія робяць бізнес на нафтагандлі, а не па дабрабыце простых людзей.

"А працоўным усё адно даюць той мінімум, на які яны пагаджаюцца. Іх заробак мала залежыць ад тых прыбыткаў, якія атрымлівае ўлада. Сёлета ўдвая павысіліся прыбыткі ад гандлю нафтай, але ж вашы заробкі не выраслі ў два разы", — аргументаваў сваю пазіцыю палітык. Ён спытаў, чаму гіпатэтычныя санкцыі, а не рэальнае пагаршэнне сітуацыі, сталі прычынай маральных пакут жанчыны. *"Скажыце, пасля леташняй дэвальвацыі вы выставілі іск Пракаповічу, які гэта зрабіў, рэальна падарваўшы ваша матэрыяльнае становішча?"* — задаў рытарычнае пытанне Івашкевіч.

Нарэшце прагучаў прысуд. Сапраўды беспрэцэдэнтнае рашэнне выклікала вялікі рэзананс. Суд пастанавіў спагнаць з Івашкевіча грашовую кампенсацыю маральнага ўрону на карысць Марыны Цыбліенка ў памеры 500.000 рублёў, дзяржпошліну 300.000 рублёў, а самае галоўнае — ***"абавязаць Івашкевіча звярнуцца з лістом аб адмове ад сваіх патрабаванняў, указаных у яго лісце ад 14.03.2012, і накіраваць тым жа адрасатам, тым жа спосабам, у тым ліку размясціўшы яго на сайце "Хартыя'97" цягам 10 дзён з моманту ўступлення рашэння ў законную сілу".***

Рэдактар сайта "Хартыя'97" **Наталля Радзіна** адразу зрэагавала на судовае рашэнне: "*Беларускія ўлады, падобна, зусім згубілі сувязь з рэальнасцю. На якой падставе сайт charter97.org павінен выконваць гэтае рашэнне? Але мы апублікуем артыкул Віктара Івашкевіча. Перш за ўсё таму, што давяраем гэтаму палітыку. Усім будзе цікава прачытаць "абвяржэнне", напісанае пад прымусам. У Віктара Івашкевіча — выдатнае пачуццё гумару. Думаю, у яго ўсё атрымаецца".*

(Працяг тэмы на 2-й стар.)

Народная Воля
http://www.nv-online.info
25 МАЯ 2012 г.

ПАД ГРЫФАМ «САКРЭТНА»

Стратэгічны аб'ект?

Не заўважыць гэтую будоўлю нельга — яна поўным ходам разгарнулася ля выставачнага цэнтра "Белэкспа", амаль на ўзбярэжжы Камсамольскага возера. І народная пагалоска не заціхае: маўляў, для Аляксандра Лукашэнкі будуецца новая рэзідэнцыя. За народныя грошы. У той час, калі большасць беларусаў ледзьве зводзяць канцы з канцамі!

Карэспандэнт "Народнай Волі" паехаў на будоўлю высвятляць, што ж за комплекс узводзяць такімі хуткімі тэмпамі.

Адразу кідаецца ў вочы даўжэзны плот па перыметры — ад вуліцы Арлоўскай да праспекта Пераможцаў і Камсамольскага возера. І відэакамеры, якія сустрэнеш далёка не на кожнай будоўлі ў сталіцы. Калі пашанцуе, трапіць на тэрыторыю можна толькі з боку вуліцы Арлоўскай.

Паўсюль — будаўнічыя краны, ездзяць бетонамяшалкі, праца кіпіць! Зараз узводзяць ужо другі паверх будынка (колькі пад зямлёй — невядома). Спрабую выйсці на больш-менш шчырую размову з будаўнікамі — яны ж дакладна павінны ведаць, што ўзводзяць!

"Будаўніцтва распачалося ў маі мінулага года, — прызнаюцца будаўнікі. — *Афіцыйна гэты аб'ект называецца "Адміністрацыйны будынак у межах вуліцы Арлоўскай — праспекта Пераможцаў і ракі Свіслач". Але ўпарта ходзяць чуткі пра тое, што насамрэч гэта будзе рэзідэнцыя Аляксандра Лукашэнкі, дзе будуць ладзіць усялякія ўрачыстыя прыёмы..."*

Будаўнічыя работы на аб'екце выконваюць спецыялісты ААТ "Мінскпрамбуд". Рабочыя прызнаюцца, што працы ідуць даволі хуткімі тэмпамі — ад святла да цямна.

На жаль, галоўнага па будоўлі на месцы не было, і бытоўка з надпісам *"Кіраўнік будаўніцтва аб'екта"* аказалася зачыненай. Высветлілася, што ён у адпачынку.

Аглядаюся на месцы, раблю фотаздымкі, назіраю за працай.

І раптам чую ў спіну: *"А што гэта вы тут здымаеце? Адкуль вы? Пойдземце, я вас завяду да намесніка кіраўніка будаўніцтва, тут здымаць несанкцыянавана нельга".* Разам з чалавекам у будаўнічай робе пайшоў у "штаб".

Я прадставіўся, патлумачыў мэту візіту, але намеснік кіраўніка будаўніцтва аб'екта назваць сваё імя катэгарычна адмовіўся.

"Я не ўпаўнаважаны з вамі размаўляць, адказваць на любыя пытанні пра гэты аб'ект, — вельмі спакойна сказаў мужчына сярэдніх гадоў. — *Увогуле здзіўляюся, як і чаму вас сюды прапусціла ахова? Што тычыцца вашай цікаўнасці, то нічога казаць не буду. Мы простыя выканаўцы работ, заказчыкам будаўніцтва аб'екта выступае ўпраўленне капітальнага будаўніцтва Мінгарвыканкама, туды і звяртайцеся..."*

АФІЦЫЙНА

Начальнік аддзела па будаўніцтве асабліва важных аб'ектаў упраўлення капітальнага будаўніцтва Мінгарвыканкама **Андрэй Хаміцэвіч** у тэлефоннай размове з карэспандэнтам "Народнай Волі" абверг чуткі аб тым, што аб'ект ля выставачнага комплексу "Белэкспа" — новая рэзідэнцыя Аляксандра Лукашэнкі.

"Так, мы сапраўды з'яўляемся заказчыкамі будаўніцтва, — сказаў Андрэй Іванавіч. — *Будынак будзе насіць адміністрацыйны характар. Гэта ні ў якім выпадку не рэзідэнцыя для кіраўніка дзяржавы. Гэта будзе проста комплекс з адміністрацыйнымі будынкамі — такімі ж, якія будуюцца па тым жа праспекце Пераможцаў. Я вам кажу так, як яно ёсць: гэта будзе адміністрацыйны будынак. Не магу сказаць, калі будоўля будзе закончана, бо няма нават гатовага праекта для гэтага будаўніцтва. Будаўніцтва і праектаванне ідуць паралельна. Ёсць толькі праект на жалезабетонную частку..."*

Віталь ГАРБУЗАЎ.
Фота аўтара.

ТЫМ НЕ МЕНШ

У інтэрнэце нам удалося адшукаць макет гатовага будынка. Выглядае ён даволі прыгожа і нечым нагадвае працоўную рэзідэнцыю кіраўніка дзяржавы на вуліцы Карла Маркса...

ДЫПКУР'ЕР

Новы амбасадар Літвы працаваў журналістам

Новым амбасадарам Літвы ў Беларусі стане былы міністр абароны гэтай краіны Лінас Лінкявічус.

Кандыдатуру пасла ўжо ўхваліў камітэт па замежных справах Сейма Літвы. Цяпер ён з'яўляецца паслом па асобых даручэннях прэм'ер-міністра Андруса Кубілюса. Свае абавязкі новы амбасадар пачне выконваць з 24 ліпеня.

Лінас Лінкявічус нарадзіўся ў 1961 годзе ў Вільні. У 1993—1996 гг. і 2000—2004 гадах узначальваў Міністэрства абароны Літвы. У 2005—2011 гг. — быў пастаянным прадстаўніком Літвы ў НАТА і Паўночнаатлантычным савеце.

А сваю кар'еру дыпламат пачынаў з журналістыкі. Ён працаваў карэспандэнтам газеты "Tiesa".

Акрамя літоўскага, ведае англійскую, рускую і польскую мовы.

Жанаты, мае дзвюх дачок.

Вера ВІР.

СІТУАЦЫЯ

Барацьба за дом

У судзе Маскоўскага раёна Мінска працягваецца судовае разбіральніцтва па справе высялення сям'і Васкабовічаў з дома, які стаіць побач з веткай метрапалітэна, што будуецца.

Нагадаем, што супрацьстаянне ўладальніка дома па вуліцы 1-я Уманская Аляксея Васкабовіча з гарадскімі ўладамі цягнецца ўжо даўно. Увесь гэты час ён дамагаецца праз суд адпаведнай кампенсацыі за свой прыватны дом, які хочуць знесці быццам бы ў сувязі з будаўніцтвам метро. Тыя варыянты, што прапаноўваюць улады, Васкабовіча па-ранейшаму не задавальняюць.

— Чарговае судовае пасяджэнне па іску КУП "Дырэкцыя Мінскага метрапалітэна" адбудзецца 29 мая, — распавядае Аляксей Васкабовіч. — І я наогул не разумею, каму наш дом перашкаджае, калі метро ўжо практычна пабудавана. Але ж вось хочуць знесці — і кропка. Даводзіцца даказваць, што ты — не вярблюд.

— Прапанова па кампенсацыі не змянілася?

— Пакуль не змянілася. Замест цаглянага дома павышанай камфортнасці плошчай 210 квадратных метраў, з якога хочуць выселіць, нам вызначаюць адну пяціпакаёўку (172 кв.м) на тры сям'і. Кухня менш за 10 кв.метраў! І ўвогуле, даюць плошчу меншую, чым была. Як такое можа быць? Ёсць жа закон. Для каго ён напісаны? Зараз на судзе мяне ўсё хочуць прымусіць, каб я выбраў кампенсацыю. Я ім кажу: "Згодны на любы варыянт. Але ў адпаведнасці з заканадаўствам". І варыянты свае прапанаваў. Калі ж суд прыме рашэнне не на маю карысць, то буду яго зноў абскарджваць.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

МАНІТОРЫНГ

Ёсць што сказаць пра турмы? Пішыце!..

Уся інфармацыя, якая тычыцца аналізу пенітэнцыярнага заканадаўства і маніторынгу пенітэнцыярнай сістэмы, будзе публікавацца ў тэматычнай рубрыцы на сайце www.spring96.org.

— Відавочны сілавы акцэнт у палітыцы дзяржавы, нарастаючы ў сувязі з той ці іншай грамадска значнай падзеяй, робіць, як ніколі, актуальнай тэму пенітэнцыярнага заканадаўства, праваприм яняльнай практыкі і становішча асуджаных і асоб, абмежаваных у правах у сувязі з утрыманнем у рознага роду установах, — сцвярджае юрыст рубрыкі **Павел САПЕЛКА**. — Цяжкая сітуацыя з правамі чалавека ў Беларусі склалася як у месцах пазбаўлення волі ў традыцыйным разуменні — у калоніях, следчых ізалятарах, турмах, так і ва ўстановах, дзе дэкларуюцца іншыя, акрамя пазбаўлення волі, функцыі — спецыяльных псіхіятрычных установах, лячэбна-працоўных прафілакторыях, спецыяльных вучэбна-выхаваўчых установах.

Спецыяльныя нормы, якія тычацца зняволеных, ніякім чынам не адмяняюць абавязкі дзяржавы выконваць і паважаць правы грамадзян, як гэта прадугледжана Міжнародным пактам аб грамадзянскіх і палітычных правах, а таксама прадпрымаць намаганні па папярэджванні катаванняў і бесчалавечнага або зневажальнага годнасць абыходжання або пакарання.

Акрамя грамадзянскіх і палітычных правоў на зняволеных таксама распаўсюджваюцца эканамічныя і сацыяльныя правы чалавека, выкладзеныя ў Міжнародным пакце аб эканамічных, сацыяльных і культурных правах. Абвешчанае ў гэтым дакуменце права кожнага на найвышэйшы дасягальны ўзровень здароўя мае таксама прамое дачыненне да санітарна-гігіенічных умоў утрымання зняволеных і да аказання ў месцах пазбаўлення волі медыцынскай дапамогі.

Нацыянальнае пенітэнцыярнае заканадаўства, якое ўключае Крымінальна-выканаўчы кодэкс, правілы ўнутранага распарадку розных тыпаў устаноў, законы і інструкцыі адпаведнай тэматыкі ў цэлым імплементавала прынцыпы, замацаваныя ў міжнародных дамовах Рэспублікі Беларусь, аднак не ўлічвае агульнаеўрапейскіх тэндэнцый у разуменні асноўных правоў чалавека. Тым больш далёкая ад разумення і павагі правоў і свабод практыка ўтрымання асуджаных у месцах пазбаўлення або абмежавання волі.

Дзяржава, дэкларуючы намеры прытрымлівацца сваіх абавязацельстваў у галіне правоў чалавека, не спяшаецца рэфармаваць дзейнасць сістэмы выканання пакаранняў; кантроль грамадскіх аб'яднанняў, нават у заканадаўча выпусташаным выглядзе, хутчэй фіктыўны, чым эфектыўны.

Функцыі выканання пакарання ў выглядзе пазбаўлення волі, арышту, абмежавання волі, адміністрацыйнага арышту, а таксама ўтрымання пад вартай асоб, якія чакаюць рашэння суда, выконвае Міністэрства ўнутраных спраў і Дэпартамент выканання пакаранняў гэтага міністэрства, а таксама Камітэт дзяржаўнай бяспекі (у дачыненні да ўласнага СІЗА), Міністэрства абароны (гаўптвахты) і Дзяржаўны памежны камітэт (ізалятары). Статыстыка па асобах, якія адбываюць пакаранне і якія ўтрымліваюцца пад вартай, названымі ведамствамі не выдаецца. Такія звесткі зрэдку агучваюцца тымі ці іншымі службовымі асобамі розных органаў. Аднак немагчыма зрабіць выснову пра дакладнасць гэтых звестак, а тым больш прааналізаваць іх, паколькі статыстычная структура названых лічбаў, як правіла, не раскрываецца.

Тэхнічны стан месцаў зняволення, за невялікім выключэннем, такі, што ў дачыненні да зняволеных не выконваюцца нават нацыянальныя правілы, якія вызначаюць, у прыватнасці, дапушчальную колькасць асоб на адзінку плошчы і аб'ёму памяшкання, а таксама санітарна-эпідэміялагічныя нормы. У памяшканнях следчых ізалятараў і месцаў утрымання адміністрацыйна арыштаваных, а часцяком і ў калоніях, адсутнічае дастатковае асвятленне і прыток свежага паветра, што спрыяе ўзнікненню і развіццю спецыфічных захворванняў.

Медыцынскае абслугоўванне зняволеных выклікае шмат нараканняў у сувязі з недастатковасцю абсталявання, медыкаментаў і кваліфікацыі персаналу. Адзначаецца абыякавае стаўленне медыцынскага персаналу да скаргаў зняволеных і непрыняцце мер па выяўленні і дыягностыцы захворванняў.

Большасць зняволеных адзначаюць нізкую якасць выдаваемага харчавання і адзення. Пры гэтым штучна, а часцяком нематывавана абмяжоўваюцца магчымасці зняволеных па набыцці прадуктаў харчавання і асабістай гігіены за свой кошт і карыстання ўласнай вопраткай.

Праца зняволеных, якая ў ідэале павінна служыць сродкам рэсацыялізацыі і дазваляць абслугоўваць матэрыяльныя патрэбы зняволенага і яго сям'і, кампенсаваць нанесеную пацярпелым шкоду, балансуе на мяжы вызначэння рабскай, то бок выконваемай пад прымусам і без аплаты, а часам і перасякае гэтую мяжу.

У ліку асноўных прычын найбольш грубых парушэнняў правоў чалавека ў месцах зняволення стала заахвочванне службовымі асобамі адміністрацыі папраўчых устаноў прымянення незаконных метадаў уздзеяння адной часткі зняволеных на другую з мэтай стварэння спрыяльнага асяроддзя для правядзення апэратыўных мерапрыемстваў і ціску на тых, хто патрабуе павагі і захавання сваіх правоў.

Недастатковыя меры прымаюцца для захавання сацыяльных сувязяў асуджанага і яго сацыяльнай рэабілітацыі. Так, кантралююцца і нематывавана альбо ў якасці пакарання абмяжоўваюцца тэлефонныя і асабістыя зносіны зняволенага з роднымі і блізкімі. Абмяжоўваюцца магчымасці атрымання адукацыі.

Нагляд пракуратуры за выкананнем пакаранняў фармальны і абмяжоўваецца, як правіла, канстатацыяй тых парушэнняў, якія ў сілу іх паўсюднага і відавочнага распаўсюджвання, як, напрыклад, перапоўненасць калоній і ізалятараў, немагчыма ўтаіць. Намаганнямі адміністрацый месцаў зняволення і абыякавасцю пракурорскіх і судовых органаў створана разуменне поўнай бесперспектыўнасці скаргаў. Паўнамоцтвы пракуратуры па ўзбуджэнні крымінальных спраў у дачыненні да супрацоўнікаў органаў унутраных спраў заканадаўча перададзены Следчаму камітэту.

Па словах Паўла Сапелкі, даследаванне і аналіз пенітэнцыярнага заканадаўства на прадмет адпаведнасці агульнапрызнаным нормам, якія вызначаюць правы і свабоды, а таксама маніторынг пенітэнцыярнай сістэмы дасць магчымасць вызначыць перспектывы гуманізацыі выканання пакарання і сфарміруе правільнае стаўленне да праблемы ў грамадстве. У ідэале сістэмная дзейнасць у гэтым напрамку здольная заахвоціць дзяржаву да рэформы як заканадаўства, так і практыкі яго прымянення.

Праваабаронцы заклікаюць усіх, хто валодае інфармацыяй пра становішча асуджаных і асоб, абмежаваных у правах у сувязі з утрыманнем у розных установах, ці хоча распавесці пра асабістыя праблемы такога кшталту, пісаць на электронны адрас — info.zakratami@gmail.com альбо на паштовы адрас — 220114, Мінск, а/с 203.

Падрыхтаваў
Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ТРАГЕДЫЯ

Апошні заезд

Як паведаміў "Народнай Волі" галоўны трэнер зборнай Беларусі па веласпорце Алег Іваноў, на міжнародных спаборніцтвах у Туле разбілася 20-гадовая беларуская спартсменка Паліна Жук.

— У Расіі праходзілі міжнародныя спаборніцтвы "Гран-пры Тулы", куды накіравалася і наша маладзёжная каманда, — распавёў Алег Уладзіміравіч. — Паліна добра выступала, патрапіла ў фінальную шасцёрку спрынтарскага заезду гонкі кейрын. І вось на фінішы, на выхадзе з віражу, адбылося падзенне... Чаму так здарылася? З-за чаго? Я пакуль не ведаю. Аднак дзяўчына ўдарылася скроняй аб палатно трэка, яе адразу ж адвезлі ў бальніцу, зрабілі аперацыю... Увесь час спартсменка не прыходзіла ў прытомнасць, была падключана да апаратаў падтрымання жыццядзейнасці, а 23 мая ўвечары яна памерла.

Па словах **Алега ІВАНОВА**, Паліна Жук была даволі перспектыўнай спартсменкай. *"Была не толькі чэмпіёнкай Беларусі, але пад кіраўніцтвам трэнера Салаўёва і сама пацíху спрабавала трэніраваць,* — кажа суразмоўца. — *Жыццё ў яе толькі пачыналася..."*

Алесь СІВЫ.

P.S. Як паведамляе БелаПАН, сёння з 9-й да 12-й гадзіны ў дзіцяча-юнацкай спартыўнай школе №2 па веласпорце адбудзецца грамадзянская паніхіда па Паліне Жук. Пасля гэтага яе пахаваюць на могілках "Плоска" ў абласным цэнтры.

Тым часам Следчы камітэт Расіі распачаў праверку па факце гібелі спартсменкі.

БЛІЦ

(Працяг тэмы. Пачатак на 1-й стар.)

Чаму Віктар Івашкевіч пайшоў у суд без адваката?

Чаму разам з палітыкам не было прадстаўнікоў незалежнага прафсаюза, партый? Што перашкаджала пікетоўшчыкам ад незалежных прафсаюзаў партый, рухаў стаць побач з абаронцамі Марыны Цыбліенка?

— Я свядома нікога не запрашаў, каб не выклікаць напружанасць і супрацьстаянне, — *адказаў Івашкевіч "Народнай Волі".* — Я лічу сваімі праціўнікамі не гэтых людзей, якіх улада выкарыстоўвае ў сваіх мэтах, а рэжым, які гэта ўсё планаваў і арганізоўваў. На плакатах было напісана, што людзі прыехалі бараніць Марыну Цыбліенка. Таму я не хацеў, каб знайшліся людзі, якія пачалі б сварыцца з імі, абражаць іх.

— Але ж яны таксама маглі моўчкі стаць з плакатамі...

— Аднак я не змог бы іх кантраляваць. Нават па каментарыях у інтэрнэце бачу, што агрэсія можа ўзнікаць падчас любой дыскусіі. З гумарам далёка не кожны чалавек можа паставіцца. Я не мог дапусціць супрацьстаяння козікаўскага прафсаюза з мінскімі апазіцыянерамі, у рэальнасці атрымалася самае сапраўднае шапіто, дзе галоўнымі клоўнамі выступаюць прадстаўнікі ўлады. Вось чаму я пайшоў на тое, каб сваім персанальным удзелам псіхалагічна абяззброіць тых людзей, якія псіхалагічна ўжо былі настроены, на "лядовае пабоішча" праўды і зла. Усе ўбачылі стрыптыз дурасці і поўны ідыятызм рэжыму...

АКТУАЛЬНАЕ ПЫТАННЕ

Хто дазволіў пікет?

У Мінгарвыканкаме і ў Савецкім РУУС "Народнай Волі" не адказалі на пытанне, ці была пададзена заяўка на правядзенне пікета тымі, хто арганізоўваў вулічную падтрымку спадарыні Цыбліенка. Што ж, гэта і ёсць дэмакратыя па-беларуску.

Любоў ЛУНЁВА.

Па амністыі могуць вызваліць 2800 чалавек

Міністэрства ўнутраных спраў накіравала ва ўрад праект закона аб амністыі.

Яна будзе прымеркавана да Дня незалежнасці Рэспублікі Беларусь, які адзначаецца 3 ліпеня.

Законапраект прадугледжвае вызваленне каля 2800 асуджаных.

Акрамя гэтага, у законапраект занесены пункт, паводле якога *"можа быць скарочаны тэрмін адбывання пакарання на 1 год для 7 тыс. асуджаных, яка знаходзяцца ва ўстановах закрытага тыпу і для 900 асуджаных з установ адкрытага тыпу".*

"Асноўнай умовай маючай адбыцца амністыі з'ўляецца пакрыццё шкоды, якія атрымана ў выніку незаконных дзеянняў асуджанага, станоўчая характарыстыка, непрымяненне амністыі ў мінулым", — цытуюць інфармацыйныя агенцтвы супрацоўнікаў Дэпартамента выканання пакаранняў.

В Беларуси курит каждый второй мужчина и каждая десятая женщина

В Беларуси ежедневно затягиваются сигареткой около 30 процентов людей.

Если быть более точными, то, согласно данным Белстата, *"на начало нынешнего года доля курящего населения в возрасте 16 лет и старше составила 27%".*

Причем больше всего курильщиков в Минске (29,1%).

По словам представителей Белстата, за последнее десятилетие доля курящих мужчин снизилась на 2,9 процентных пункта, доля курящих женщин возросла в 1,6 раза.

ПАРАЛЕЛІ

Сярэдняя зарплата навукоўцаў у Расіі перавышае 1100 долараў

Паводле слоў Уладзіміра Пуціна, сярэдняя заработная плата ў сістэме Акадэміі навук у мінулым годзе склала каля 34 тысяч рублёў (больш за 1100 долараў у эквіваленце). Тым не менш прэзідэнт Расіі лічыць, што такая аплата не адпавядае кваліфікацыі, адказнасці і прафесійным патрабаванням, якія сёння выстаўляюцца да спецыялістаў, занятых у навуковай сферы. Аднак Пуцін адзначыў, што гэта вышэй, чым сярэдняя зарплата па эканоміцы.

"*Да 2018 года сярэдняя зарплата навуковых работнікаў павінна не менш як у два разы перавышаць сярэднюю па эканоміцы канкрэтнага рэгіёна. Такая задача пастаўлена і, безумоўна, будзе вырашацца",* — сказаў Пуцін.

Сярэдняя заработная плата беларускіх навукоўцаў, паводле даных Белстата, у сакавіку 2012 годзе дасягнула 514 долараў у эквіваленце. Як адзнае сайт *dengi.onliner.by*, такая істотная розніца ў аплаце працы ўнутры Адзінай эканамічнай прасторы спрыяе адтоку высокакваліфікаваных навуковых кадраў з Беларусі.

ТУРЫЗМ ПА-БЕЛАРУСКУ

Анатолю Тозіку трэба з'ездзіць у Нясвіж не на службовай машыне

Пасля паездкі ў Нясвіж сфарміравала меркаванне: хваліць турыстычныя аб'екты Беларусі могуць толькі тыя, хто там ніколі не бываў.

Днямі міністр культуры Беларусі **Павел Латушка** падзяліўся з расійскімі калегамі радаснай навіной — у рэстаўрацыю такіх аб'ектаў, як палацы і замкі, у Беларусі ўкладваюцца сур'ёзныя рэсурсы. Прыкладна ў той жа час, калі Латушка хваліўся дасягненнямі нашай рэстаўрацыі, я гуляла па старажытным горадзе Нясвіжы.

Ад Мінска да Нясвіжа прыкладна 120 кіламетраў добрай шашы з маляўнічымі краявідамі абапал. Перыядычна сустракаюцца бігборды з рэкламай новага замкавага комплексу ў тым самым Нясвіжы. Для адрэстаўраванага палаца не шкадуюць прыемных слоў: скарб, багацце, спадчына. І рэклама працуе — аўтобус Мінск—Альшаны, што ідзе праз запаветны гарадок, запоўнены пад завязку.

Калі няма ўласнага аўто, то дзве гадзіны трэсціся ў перапоўненым аўтобусе — амаль што адзіны шанц дабрацца ў выхадны дзень да турыстычнага месца. Можна яшчэ сесці на электрычку, але яна ідзе толькі да Гарадзеі. А ўжо адтуль вас да патрэбнага пункта давязе аўтобус. Такі вось "празрысты" маршрут. Асабліва для замежнікаў, якім шчыра незразумела, чаму ў Мінску нельга набыць зваротны квіток з Нясвіжа. Дарэчы, у ***Нясвіжы таксама нельга набыць зваротны квіток да Мінска***... І гэта не жарт. Цётачка ў акенцы мясцовай аўтастанцыі зірне на вас, як на чалавека, які розумам не блішчыць, і скажа, што ў аўтобус можна патрапіць, толькі калі там будуць вольныя месцы. Ну а калі ў Нясвіж ён ужо прыйдзе поўным — прабачце, чакайце наступнага...

Мае спадарожнікі жартавалі: адсутнасць зручнага транспарту — прыдумка мясцовых улад. Маўляў, так яны павышаюць колькасць насельніцтва горада. Злы жарт атрымаўся, але ў нечым праўдзівы. Насуперак здароваму сэнсу суботні Нясвіж не падрыхтаваны да візіту турыстаў... Адзіная прыватная бізнес-ініцыятыва, якую я заўважыла, — дзве бабулі — гандляркі ландышамі і дзядок, які на аўтастанцыі прапаноўвае набыць свойскае сала. Праўда, добра працуюць сувенірныя лаўкі ля ўваходу ў палацавы парк. Іншым бы павучыцца.

Два з чатырох месцаў грамадскага харчавання ўжо з раніцы зачынены на спецабслугоўванне. Я не супраць — мясцовым жыхарам таксама трэба месца, каб адзначаць вяселлі, юбілеі і іншыя традыцыйныя "рэстаранныя" святы. Але турыстам, так ужо закладзена прыродай, таксама хочацца есці... Пажадана хутка і смачна. Заўважце, пра танна я не кажу. Людзі, якія едуць у "турыстыку", падрыхтаваны да таго, што прыйдзецца траціць грошы.

15 чэрвеня афіцыйна адбудзецца адкрыццё палаца ў Нясвіжы. Між тым наведаць яго можна ўжо сёння. Дарослы квіток каштуе 30 тысяч, студэнцкі — 15. Колькасць жадаючых прайсціся па калідорах радзівілаўскіх пакояў — сотні чалавек! Для прагляду пакуль адкрыты ўсяго некалькі залаў. Каб патрапіць у іх, трэба пачакаць, пакуль выйдзе папярэдняя група. Тут нічога благога няма. Нават прыемна, бо вельмі шмат сярод турыстаў замежнікаў, у асноўным расіян, якія здзіўляюцца багаццю нашай гісторыі.

А піць каву ў палацавай кавярні зусім непрыемна. Цяжка зразумець матывацыю афіцыянткі, якая з сумам на твары кажа кліентам, што капучына яна не зробіць, бо *"малака няма".* Сапраўды, ну дзе тут малака возьмеш, гэта ж прадукт, якім ну ніяк нельга запасціся перад выхаднымі!

На пачатку года журналіст "Народнай Волі" **Алена Малочка** распавядала, як была шакіравана тым, што ў сувенірнай краме Мірскага замка скупы асартымент. З гэтым немагчыма не пагадзіцца, але я лічу, што разнастайнасць сувеніраў — перадапошняя праблема, на якую зараз трэба звярнуць увагу. Заўважу: пра тое, што адрэстаўраваныя замкі і палацы — "навадзел", я таксама казаць не хачу. Лепш так, чым гурба цаглін, якую знайсці могуць хіба што мясцовыя старажылы. Але на халеру нам, беларусам, такі скарб, да якога нельга дабрацца сваім ходам? Я губляю ледзьве не менш часу і дакладна не столькі нерваў, каб дабрацца да літоўскага ўзбярэжжа Балтыйскага мора, чым на тое, каб пазнаёміцца з Нясвіжам!

У сувязі з гэтым маю адзінае пытанне да прадстаўнікоў Мінкульта, Мінспорту і турызму, а таксама віцэ-прэм'ера **Анатоля Тозіка,** які ва ўрадзе адказвае за сацыяльна-культурную сферу: спадары, вы спрабавалі наведаць адноўленыя аб'екты не на службовых машынах?

Можаце не адказваць, і так усё зразумела...

Марыя МАЛЕВІЧ.

РЭГІЁНЫ

Кансервы з дохлай рыбы

Відавочна, з такой сыравіны прыйдзецца вырабляць свой прадукт Талачынскаму кансерваваму заводу. Справа ў тым, што прадпрыемства няправільна ўтылізуе адходы і атручвае раку Друць.

На сёння шкода ад дзеянняў завода склала каля паўмільярда рублёў! Гэтыя лічбы пасля сваіх даследаванняў прыводзіць грамадзянская кампанія "Наш дом". Гэта толькі частка ацэненай шкоды. Фінальныя лічбы могуць быць куды большыя.

Між тым грашовыя страты — толькі частка праблемы. Адходы з крухмальнага цэха патрапілі ў раку Друць, з-за чаго ў вадаёме гіне рыба. Узровень кіслароду ў вадзе знізіўся да 2%, а для жыцця рачной фаўны трэба мінімум 6%.

Ні помніка, ні канцэрта

У Гродне адмянілі канцэрт у рамках кампаніі за ўсталяванне помніка Кастусю Каліноўскаму.

Музыкі з гурта "Кальян" сцвярджаюць, што канцэрт не мусіў быць палітычным. Помнік Кастусю Каліноўскаму — тое, чаго даўно не хапае гораду. Так яго жыхары ўшанавалі б памяць продкаў, упэўнены маладыя людзі.

Наступным разам "Кальян" плануе выступіць у Гродне на Фестывалі маладзёжнай журналістыкі "Твой стыль".

Толькі гэтага нам не хапала

Мусіць, так думалі прадстаўнікі бярозаўскай ЖКГ, калі ўсталёўвалі насупраць лядовага палаца скульптуру хакеіста.

Гіпсавага спартсмена стварыла мастак-скульптар бярозаўскай ЖКГ **Наталля Ярмальчук**. Хакеіст не належыць ні да адной існуючай беларускай каманды, хоць яго каляровая форма і нагадвае афарбоўку амуніцыі клуба "Дынама". У руках гіпсавы хлопец трымае клюшку, але шайбы побач няма.

Варта заўважыць, што ў Бярозе няма свайго хакейнага клуба. А вось лядовы палац ёсць. Магчыма, недахоп рэальных спартсменаў вырашылі кампенсаваць гіпсавымі героямі.

Марыя МАЛЕВІЧ.

БЕЛАРУСКІ ПАНТЭОН

Чаму беларускія вуліцы носяць расійска-савецкія імёны?

Фарміраванне пантэона герояў гісторыі і нацыянальных герояў (сімвалаў нацыі) цесна звязана з дзяржаўнай палітыкай памяці. Гісторыя і культура, на жаль, выкарыстоўваюцца як інструмент палітыкі. І гэта не ёсць асаблівасцю толькі Беларусі...

Сучасныя кіруючыя беларускія эліты вядуць пераемнасць улады ад БССР, а таму ідэалізуюць савецкую эпоху, яе сімвалы і знакі. **У Гомельскім раёне** да гэтага часу ёсць **сяло Урыцкае** (*у гонар расійскага бальшавіка*). Працаўнікі вёскі Мінскай вобласці аб'яднаны ў 11 гаспадарак **імя Кірава** (*кіраўніка ленінградскай арганізацыі партыі бальшавікоў).* А калгасаў імя беларускага паэта **Янкі Купалы** на Міншчыне толькі два. Цэлыя гарады носяць назву былых камуністычных дзеячаў (Дзяржынск, Кіраўск). ***У Расіі і Украіне ад патранімічнага (імяннога) прынцыпу ў назвах населеных пунктаў практычна адмовіліся***. ***Нават нязначнаму расійскаму гораду Кіраву вярнулі гістарычную назву Вятка.***

Вельмі мала зроблена ў справе перайменавання гарадскіх вуліц Беларусі, названых у гонар герояў расійска-савецкай гісторыі. Паказальны ў гэтым сэнсе прыклад сталіцы. За 1990—2008 гады перайменаванні закранулі мінскія вуліцы наступных катэгорый: Другая сусветная вайна (+восем назваў), гістарычныя назвы (+сем), беларуская гісторыя і культура (+пяць), савецкі камунізм, савецкая гісторыя і культура (-сем). Лічбы дэманструюць дэсаветызацыю, хоць і вельмі памяркоўную, у параўнанні, напрыклад, з Кіевам (-49 назваў). Па звестках на канец 2008 года, мінскія вуліцы, якія маюць патранімічны характар, размяркоўваюцца па паходжанні герояў наступным чынам:

31,4% — героі Вялікай Айчыннай вайны,

30,8% — героі дасавецкай расійскай гісторыі, культуры і савецкага камунізму,

10,2% — героі беларускай савецкай гісторыі і культуры,

7,2% — героі беларускай дасавецкай гісторыі і культуры.

Назвы вуліц у гонар герояў беларускай гісторыі адсоўваюцца на перыферыю, што выглядае вельмі нелагічна для сталіцы суверэннай дзяржавы. Героям несавецкага часу адведзена самая меншая частка сталічных вуліц з патранімічнымі назвамі (7,2 працэнта), тады як у Кіеве — 16%, а ў Вільнюсе вуліц, названых у гонар герояў расійскай гісторыі і дзеячаў савецкай Літвы, засталося ўсяго пяць. Некаторым выключэннем у справе адмовы ад савецкай тапанімічнай спадчыны з'яўляюцца Полацк і Гродна.

Летам 2006 года ў Мінску на вуліцы Каліноўскага пачалося будаўніцтва царквы ў гонар Усіх Святых і ў памяць бязвінна забітых. Даведаўшыся, што храм знаходзіцца на вуліцы, названай у гонар чалавека, які ўзначальваў антырасійскае паўстанне, маскоўскія спонсары патрабавалі перайменаваць яе. Гарадскія ўлады прапаноўвалі перайменаваць толькі частку вуліцы, дзе знаходзілася царква. Урэшце быў знойдзены выхад, які задавальняў усіх: у канцы 2007 года, каб не даваць храму непрымальны юрыдычны адрас, безназоўную вуліцу, якая перасякала вуліцу Каліноўскага, назвалі Усясвяцкай. Адметна, што горад не паддаўся дыктату спонсараў.

Практычна ў кожным беларускім горадзе стаіць помнік **Уладзіміру Леніну.** Існуе меркаванне, што па колькасці кананізаваных помнікаў правадыру пралетарыяту БССР займала першае месца сярод саюзных рэспублік. У інтэрнэце ёсць сайт "Каталог помнікаў Леніну ў Беларусі", на якім размешчаны 107 фотакартак беларускіх помнікаў Уладзіміру Ільічу (даныя на пачатак 2004 года). Сярод іх гісторыка-культурнай каштоўнасцю з'яўляюцца ўсяго дзевяць — у Мінску, Брэсце, Баранавічах, Пінску, Віцебску, Гомелі, Салігорску, Магілёве і Бабруйску. У кожным больш-менш значным паселішчы ёсць помнікі ахвярам і героям Вялікай Айчыннай вайны. Найбольш пашыраны помнік Веры Харужай (Бабруйск, Віцебск, Мазыр, Пінск, Пружаны).

У беларускіх гарадах пастаўлены помнікі наступным героям нацыянальнай гісторыі:

Еўфрасінні Полацкай, асветніцы, прылічанай да святых (Полацк, Мінск);

Кірылу Тураўскаму, асветніку (Мінск, Тураў);

Усяславу Чарадзею, полацкаму князю (першы ў Беларусі конны помнік — Полацк);

Вітаўту, вялікаму князю ВКЛ (Гродна, вёска Пялеса Воранаўскага раёна Гродзенскай вобласці);

Героям Грунвальдскай бітвы (Старыя Дарогі);

Францыску Скарыну, беларускаму першадрукару (Мінск, Полацк);

Міколу Гусоўскаму, паэту, гуманісту і асветніку (Мінск);

Канстанціну Астрожскаму, знакамітаму вайсковаму начальніку ВКЛ (Тураў);

Сымону Буднаму, царкоўнаму рэфарматару, асветніку (Нясвіж, Мінск);

Васілю Цяпінскаму, гуманісту, асветніку (Мінск);

Сімяону Полацкаму, рэлігійнаму дзеячу, пісьменніку (Полацк);

Антонію Тызенгаўзу, эканамічнаму рэфарматару канца XVIII ст. (Гродна);

Адаму Міцкевічу, паэту (Брэст, Навагрудак, Мінск);

Кастусю Каліноўскаму (Свіслач);

Рамуальду Траўгуту, герою паўстання 1863 г. (Свіслач);

Валерыю Урублеўскаму, герою паўстання 1863 г. (Гродна);

Элізе Ажэшка, пісьменніцы (Гродна);

Янку Купалу, паэту (Мінск, Гродна);

Якубу Коласу, пісьменніку (Мінск, Навагрудак);

Адаму Багдановічу, этнографу (Старыя Дарогі);

Максіму Багдановічу, паэту (Мінск, Старыя Дарогі);

Максіму Гарэцкаму, пісьменніку (Мінск);

Язэпу Драздовічу, мастаку (Мінск);

Марку Шагалу, мастаку (Віцебск);

Уладзіміру Караткевічу, пісьменніку (Орша);

Пятру Машэраву, савецкаму дзеячу (Віцебск);

Ларысе Геніюш, паэтцы (Зэльва, Старыя Дарогі);

Міколу Ермаловічу, гісторыку (Маладзечна);

Анатолю Бярозку, эмігранцкаму паэту і лекару (Старыя Дарогі);

Міколу Улашчыку, гісторыку (Старыя Дарогі);

Льву Сапегу (Лепель);

Мітрафану Доўнар-Запольскаму (Рэчыца).

Помнікі ў Старых Дарогах узведзены на сядзібе калекцыянера і грамадскага дзеяча Анатоля Белага намаганнямі гаспадара.

У той жа час у беларускіх гарадах захоўваюцца помнікі героям расійскай і савецкай гісторыі і культуры:

Аляксандру Сувораву, ваеннаму начальніку (Кобрын, Брэст);

Пятру Баграціёну, герою вайны 1812 г. (Ваўкавыск);

Уладзіміру Азіну, герою вайны 1812 г. (Полацк);

Героям вайны 1812 г. (Полацк);

Сяргею Халтурыну, народніку-рэвалюцыянеру (Бабруйск);

Аляксандру Пушкіну, паэту (Мінск, Магілёў);

Мікалаю Гогалю, пісьменніку (Брэст);

Льву Талстому, пісьменніку (Полацк);

Максіму Горкаму (Мінск);

Раману Кандрацэнку, герою абароны Порт-Артура (Полацк);

Іосіфу Сталіну, бальшавіцкаму правадыру (Свіслач, "лінія Сталіна");

Феліксу Дзяржынскаму, галоўнаму бальшавіцкаму карніку (Стоўбцы і два ў Мінску);

Міхаілу Калініну, старшыні ЦВК СССР (Мінск);

Сяргею Кіраву, кіраўніку бальшавіцкай арганізацыі Ленінграда (Магілёў);

Рыгору Арджанікідзе, наркаму цяжкай прамысловасці СССР (Барысаў);

Андрэю Грамыку, міністру замежных спраў СССР (Гомель).

Пазітыўную ролю маюць некаторыя помнікі ўраджэнцам Беларусі, якія сталі героямі Расіі і Савецкага Саюза: расійскаму і беларускаму першадрукару **Пятру Мсціслаўцу** (два ў Мсціславе), касманаўтам **Пятру Клімуку** (Брэст) і **Уладзіміру Кавалёнку** (Крупкі), авіяканструктару **П.В.Сухому** (Гомель). Асобнае месца займае помнік украінскаму паэту **Тарасу Шаўчэнку** (Мінск).

Бясспрэчна, што на першым месцы па колькасці помнікаў стаіць у Беларусі героіка Вялікай Айчыннай вайны. Што тычыцца іншых помнікаў, то сярод іх, па нашых прыкладных падліках, большасць належыць героям расійска-савецкай гісторыі і культуры: 107 — Леніну (амаль у кожным горадзе), 26 — іншым. Усяго 133. Героі нацыянальнай гісторыі намнога саступаюць. У Беларусі ім пастаўлена 43 помнікі. Па іх колькасці лідзіруюць Мінск, Гродна і Полацк.

У манументальнай мемарыялізацыі герояў не абыходзіцца без канфрантацый. Дагэтуль у Мінску не пастаўлены помнік **Канстанціну Каліноўскаму**, хоць было вызначана і месца — бульвар на перакрыжаванні вуліц Захарава і Першамайскай. У 2000 годзе ў суверэннай Беларусі (г.Свіслач, што на Гродзеншчыне) упершыню з'явіўся новы **помнік Сталіну.** У 2006 годзе на "Лініі Сталіна" ўстаноўлены бюст "правадыра", прывезены з пасёлка Івянец Валожынскага раёна. Неверагодны праект выношвалі беларускія дзеячы з арганізацыі "За Саюз і Камуністычную партыю Савецкага Саюза". Яны збіраліся ўсталяваць помнік Сталіну ў Мінску. Ініцыятары запэўнівалі, што рэпрэсаваныя былі ворагамі народа. Але Мінгарвыканкам не дае дазволу. У 2006 г. на тэрыторыі Ваеннай акадэміі ў Мінску з'явіўся яшчэ адзін помнік **Феліксу Дзяржынскаму**. Ініцыятарам устанаўлення трохметровай скульптуры бальшавіка выступіў тагачасны старшыня Дзяржкамітэта памежных войск **Аляксандр Паўлоўскі**, які заяўляў, што Дзяржынскі быў *"станоўчай фігурай у гісторыі"* і што *"несправядліва звязваць яго з рэпрэсіямі".* Усё гэта выклікае негатыўную рэакцыю ў грамадстве.

У горадзе над Дзвіной планаваліся бронзавыя помнікі княгіні **Вользе і Аляксандру Неўскаму.** Вольга, на думку віцебскіх чыноўнікаў, заснавала горад. Аляксандру Неўскаму збіраліся паставіць манумент проста за тое, што "ён тут быў". **Аляксандр Груша**, загадчык аддзела гісторыі Беларусі сярэдніх вякоў і пачатку Новага часу Інстытута гісторыі НАН Беларусі не бачыць у гэтым ніякага сэнсу. Аляксандр Неўскі сапраўды прыязджаў у Віцебск, каб забраць з горада свайго сына, але ніякага ўдзелу ў абароне беларускіх земляў не браў. Доказаў, што горад заснавала княгіня Вольга, няма. Нягледзячы на гэта, помнік Вользе збіраліся паставіць насупраць летняга амфітэатра, дзе штогод праходзіць фестываль "Славянскі базар", а помнік у гонар наўгародскага князя Аляксандра Неўскага — на плошчы Тысячагоддзя. Канчатковага рашэння не прынята. Напэўна, віцябчанам хочацца прыхінуцца да славы раскручаных гістарычных персанажаў, хоць у Беларусі хапае і сваіх. Адначасова ў Віцебску збіраюцца паставіць помнік вялікаму **князю ВКЛ Альгерду**, сапраўднаму герою беларускай гісторыі. У Віцебску Альгерд збудаваў абарончы замак, пры вялікім князі горад у эпоху сярэднявечча дасягнуў росквіту. Праўда, на фоне Вольгі і Неўскага помнік Альгерду будзе глядзецца зусім недарэчна...

У 2009 годзе разгарэлася дыскусія вакол помніка да 1000-годдзя Брэста. Гарадскія ўлады вырашылі паставіць юбілейны помнік з выявамі некалькіх гістарычных асоб уладзіміра-валынскага князя **Уладзіміра Васількавіча**, караля **Ягайлы**, вялікага князя ВКЛ **Вітаўта**, палкаводца і дзяржаўнага дзеяча ВКЛ **Мікалая Радзівіла Чорнага,** ігумена **Афанасія Філіповіча**, героя абароны Брэсцкай крэпасці **Андрэя Кіжаватава**, першага героя Рэспублікі Беларусь **Уладзіміра Корвата**, пісьменніка **Уладзіміра Калесніка**). У ходзе абмеркавання канцэпцыі постаць караля Ягайлы як ворага праваслаўя была адхілена па патрабаванні Брэсцкай праваслаўнай епархіі. Гэта выклікала раскол сярод брэстаўчан на праціўнікаў і прыхільнікаў пазіцыі праваслаўнай епархіі. Рашэнне аб узвядзенні помніка за народныя грошы прымалася без грамадскага абмеркавання.

У нашай краіне не стала традыцыяй змяшчаць сваіх герояў на грашовых купюрах. Такіх бясспрэчных герояў проста не было ў памяці грамадства. На юбілейных медалях Беларусі ёсць выява толькі **Усяслава Чарадзея**.

Сацыялагічныя апытанні паказваюць, што дзяржаўная палітыка памяці (іншымі словамі — патрыятычнае выхаванне) аказваецца малаэфектыўнай. Людзі не ведаюць тых герояў, якіх прапаноўвае афіцыйная прапаганда. Зусім без увагі застаюцца ў народзе героі Вялікай Айчыннай вайны, калі не лічыць **Пятра Машэрава.** У дзяржаўнай палітыцы памяці і ў галовах жыхароў Беларусі пануе хаос і эклектыка. Слава чужых герояў паблякла, а ўласных як след не зазіхацела. Большасць грамадства ставіцца да герояў гісторыі зусім індыферэнтна, механічна. Яны нічога не значаць для іх. Навуковая і грамадская думка, як і ў былым Савецкім Саюзе, пад увагу не прымаецца. Негатыўнае ўздзеянне на калектыўную памяць народа аказваюць недасведчанасць у гісторыі чыноўнікаў, іх канфесійны падыход да ацэнкі герояў гісторыі. Многія з прадстаўнікоў маладога пакалення чыноўнікаў - адукаваныя, дасведчаныя, але мусяць падпарадкоўвацца афіцыйнай устаноўцы: шанаваць толькі праваслаўнае і ўсё, што звязана з Расіяй. Выяўленыя тут негатыўныя моманты застаюцца непераадоленымі дагэтуль. Дзяржаўная палітыка памяці з яе нявызначанасцю нацыянальна-дзяржаўных пазіцый спараджае маргіналаў з іх абыякавасцю і нават вандалізмам у дачыненні да нацыянальных каштоўнасцяў.

Захар ШЫБЕКА, доктар гістарычных навук.

ОСОБЫЙ СЛУЧАЙ

Сгорел из-за любви?

Трагедией закончилась ссора семейной пары из города Слонима.

Не так давно буквально все СМИ облетела информация о том, что утром 12 мая в городе Слониме во дворе многоквартирного жилого дома 43-летний мужчина облил себя легковоспламеняющейся жидкостью и поджег. Соседи, которые оказались недалеко от происходящего, бросились тушить человека подручными средствами. Пострадавший в крайне тяжелом состоянии был доставлен в реанимацию.

Чуть позже местная пресса со ссылкой на правоохранительные органы и сотрудников МЧС сообщила подробности. Оказывается, акт самосожжения мужчина учинил на почве ссоры с женщиной, с которой живет в гражданском браке. Поругалась пара якобы из-за того, что уже с утра мужчина был подшофе. Претензии гражданской жены мужчине не понравились, и он пригрозил совершить самоубийство: сжечь себя вместе с автомобилем, принадлежавшим по документам женщине. И... сдержал слово.

Выскочив на улицу, во двор дома, где пара и проживала, он облил салон машины и себя растворителем и поджег спичкой. Соседи, которые были в это время неподалеку, бросились тушить одежду мужчины и машину, из которой повалил дым. Кто-то вызвал пожарных. Когда спасатели прибыли на место, несчастному уже требовалась помощь врачей. Его, к слову, тут же госпитализировали в реанимационное отделение местной больницы. Огонь, который охватил машину, пожарные потушили. Но старенькое Ауди А4 сильно повреждено: у автомобиля выгорел салон, багажный отсек, поврежден огнем двигатель. К счастью, рядом с машиной не было других авто.

По данному факту Слонимским РОВД было возбуждено уголовное дело. Но сегодня от каких-либо комментариев сотрудники милиции отказываются. Дело в том, что мужчину спасти не удалось. Спустя четыре дня после трагедии он умер в больнице.

— Делали все возможное, — рассказали нам в отделении реанимации. — Но он поступил в крайне тяжелом состоянии. Огнем было обожжено 70% поверхности тела, ожоги 2-й и 3-й степеней. Он сам себя убил.

На Слонимском мясокомбинате, где работал несчастный, до сих пор все в шоке.

— Конечно, поверить в это было сложно, — рассказали нам на предприятии. — Юрий Михайлович — обычный работник, неконфликтный, уравновешенный, никогда ничего подозрительного в его поведении не замечали. Случай этот на предприятии мы обсуждали, и большинство сходится во мнении, что если бы он не выпил, то и не совершил бы этот чудовищный поступок. Вряд ли он рассчитывал умереть. Скорее хотел попугать свою половинку.

Женщины мясокомбината более категоричны: "Несколько лет назад Юрий ушел из семьи — от жены и сына, и, судя по всему, не все так гладко складывалось в новом союзе. Он переживал, и, видимо, не обходилось без алкоголя. Причина трагедии — любовь. Только с чувствами надо разбираться на трезвую голову".

Машина выгорела почти полностью.

Ольга ГРИНЕВИЦКАЯ.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
25 МАЯ 2012 г.

ТРЕВОГА!

Кому это надо?

Так выглядит "забота" о земле.

Затрону вопросы, которые, уверен, волнуют не только меня и моих земляков. Уже навязли в зубах нарекания на безудержную страсть руководства страны к возведению чуть ли не повсеместно пресловутых ледовых дворцов. Но я вовсе не против них. В какой-то степени, на мой взгляд, с их возведением можно согласиться. Они тоже нужны. Но в государстве, которое нахватало громадных долгов, спешить с предметами не первой необходимости, когда дыры повсюду, вряд ли стоит. Нужно бы сбалансировать строительство разных роскошеств хотя бы со строительством надежных овощехранилищ, чтобы иметь собственную продукцию до лета. А не ввозить издалека за валюту то, что мы сами умеем производить, да не имеем возможности по-хозяйски хранить... Ведь в "золотую копейку" обходится белорусам картофель даже не из соседней Польши, а из Египта, Израиля и т.д.

Неудивительно, что все больше традиционно белорусских овощей завозится к нам из-за границы. К примеру, у нас в Речице овощехранилища при "прихватизации" были перепрофилированы. А прежде они вмещали 2600 тонн картофеля (плюс 1000 тонн в буртах), 150 тонн лука; в чанах засаливалось 100 тонн огурцов, помидоров, капусты. Ныне этой вкуснятины в наших магазинах днем с огнем не найдешь. Разве это не бесхозяйственность, когда помещения бывших воинских складов с подходящим микроклиматом для хранения продукции с полей и огородов не модернизированы и не приспособлены под овощехранилища?! Городу остается уповать на привоз дорогущих овощей, картофеля, фруктов со всего света со всеми вытекающими отсюда материальными издержками для покупателя.

Очень волнует местных жителей и такая проблема, как уничтожение лесополосок вдоль автодорог. Ради этого были задействованы десятки единиц тяжелой техники, масса бензопил, и не только из нашего района, но и из соседних. Было бы понятно, если бы убирались старые деревья и подсаживались молодые. Но нет! Корчевалось все подряд, остатки сжигались с помощью старой резины, черный дым заволакивал окрестности, "улучшая" экологию. Потом шло корчевание пней, запахивание якобы для расширения посевных площадей — под будущую сельхозпродукцию на наш стол! А ведь раньше у нас запрещался (и весьма разумно) даже выпас дойного стада в придорожных полосах из-за большой их загрязненности тяжелыми металлами и нефтепродуктами.

Никто (!) за нанесение вреда природе, здоровью людей и неоправданные материальные затраты не несет ответственности. Ведь только час работы единицы тяжелой техники требует 35 литров солярки, да плюс еще идет урон от ее износа. Это колоссальный ущерб для экономики! По-моему, никак нельзя списать это безобразие целиком на действия местной вертикали, иначе не совершала бы она такие глупости, если не сказать — преступления. Пускаются на ветер огромные средства, горючие материалы. К примеру, в прошлом году подъем зяби у нас вели только в ноябре—декабре, так как не хватило солярки даже на своевременную уборку урожая. Рубить сук, на котором сидишь (сельское хозяйство), уничтожать защитные лесополосы без молчаливого согласия (а может, и неумного указания) высшего начальства разве возможно? До этого не только додуматься, но и отважиться надо!

Речицкая газета "Днепровец" от 21.01.2012 года пыталась оправдать сии деяния, отвечая на письма возмущенных граждан. Ничего с тех пор не изменилось. Похоже, депутатов Национального собрания не волнует вопрос расходования бюджетных средств. По крайней мере, наш депутат А.И.Исаченко ни разу не отчиталась о своей работе перед широкой общественностью. Может, потому мы и не знаем, отчего в "благополучной" Беларуси самый высокий рост цен среди бывших республик СССР?

Исходя из приведенного примера расточительности (а сколько их таких), не пора ли депутатам обеих палат возвысить голос в защиту будущего страны, спросить с правительства за работу, а не тихо попискивать у обильных кормушек?

Владимир ШЕИН и другие жители г.Речица (всего 24 подписи).

РЭХА

Іншага не дадзена

На жаль, не губляе вастрыні праблема разбурэння беларускай нацыі, якую ўздымае прафесар Мікола Савіцкі. Ён заклікае чытачоў да дыскусіі і чакае прапаноў нарэшце таго, як гэты згубны працэс спыніць.

Як сябра Грамадскага аб'яднання "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны", не магу стаяць у баку. Як і многія, лічу, што русіфікацыю беларускай нацыі можа спыніць перш за ўсё вярхоўная ўлада ў краіне. Высілкаў адной грамадскасці (а яе роля вельмі значная) ўсё ж недастаткова. Улада краіны сама павінна перабудавацца, стаць беларускай — не па назве, а па сутнасці, каб адчуць адказнасць за будучыню нацыі, яе духоўныя каштоўнасці. Бо дэнацыяналізаванае насельніцтва — не апора для дзяржавы і краіны, яе незалежнасці.

Здаўна вядома — і гісторыя гэта пацвердзіла: беларусы (большасць) гавораць на мове начальства. Каб мы не засталіся без роднай мовы, трэба, каб на ёй загаварыў прэзідэнт, чыноўніцкая вертыкаль. Падобны працэс адбываўся ў 20-я гады, і ён быў надта паспяховы, ды толькі гвалтоўна спынены. Тое ж адбылося ў сярэдзіне 90-х, калі ўзнялася новая хваля Беларускага адраджэння. І яе прыхлопнулі.

Ад гэтай згубнай палітыкі нашаму кіраўніцтву трэба адмовіцца, пакуль не позна. Мільёны беларусаў тады скажуць дзякуй! І нам самім трэба абудзіцца ад рабскага сну, нарошчваць у сабе нацыянальную свядомасць. Каб не знікнуць беларусам, трэба цвёрда патрабаваць ад прэзідэнта і ўрада кардынальна змяніць адносіны да беларускасці. Калі ж яны не захочуць гэтага, то трэба тады мяняць такое кіраўніцтва. Іншага не дадзена! У беларусаў павінна быць беларуская ўлада, школы, універсітэты, беларускае радыё і тэлебачанне, часопісы і газеты.

Зараз мы апынуліся ў сумным і трагічным спісе знікаючых моў і народаў. Нас усё менеі і меней...

Браткі-беларусы, прысулухайцеся да свайго сумлення! І зрабіце крок ад прорвы, над якой стаіць сёння беларуская нацыя.

Уладзімір ГУК, жыхар в.Бобрык Пінскага раёна.

АБСУРД

Год кнігі... Якой?

Як вядома, 2012 год афіцыйна абвешчаны ў Беларусі Годам кнігі. І нам паабяцаны "шматлікія і разнастайныя" мерапрыемствы. Толькі вось робіцца сумна адтаго, што разрэкламаваныя літаратурныя вечарыны, конкурсы, сустрэчы з пісьменнікамі і іншыя падзеі, падобна, будуць чарговай шырмай, прызванай схаваць і зрэтушаваць гаротнае становішча, якое склалася з папулярызацыяй і распаўсюджваннем новых здабыткаў прыгожага беларускага пісьменства (асабліва ў рэгіёнах). Маю права на такое сцвярджэнне, бо бачу гэта на свае вочы кожны дзень у самай глыбіні Палесся, пра якую пісаў наш класік Якуб Колас.

...Дзве кніжныя крамы ў Калінкавічах назваць кнігарнямі ў поўным сэнсе слова ну ніяк нельга. Кнігам там адведзена максімум 20% гандлёвых плошчаў, прычым беларускіх кніжак зусім вобмаль — літаральна дзве-тры назвы. Ды і тыя часцей за ўсё не мастацкая літаратура, а даведачныя выданні, зборнікі артыкулаў прапагандысцка-палітычнага зместу пра тое, як добра жыць у "квітнеючай Беларусі" пад кіраўніцтвам самі ведаеце каго. І гэта пры тым, што наша літаратура — сярод самых развітых у Еўропе, а беларускія майстры слова не спыняюць радаваць цікавымі і змястоўнымі творамі ў самых розных жанрах і на самы розны густ. Дастаткова ўзяць у рукі часопіс "Дзеяслоў", каб пераканацца ў тым, што сучасная беларуская літаратура — гэта не кволы ручаёк, а магутны паток!

Не лепш з забеспячэннем беларускімі навінкамі ў бібліятэках горада. Калі выданні савецкага часу яшчэ больш-менш прысутнічаюць, то вось з кніжкамі, выдадзенымі пасля 1991 года, проста катастрофа. Няма нават твораў такіх мэтраў, як Васіль Быкаў, Янка Брыль, Алесь Адамовіч, Рыгор Барадулін, Ніл Гілевіч... Вы будзеце смяяцца, але ў цэнтральнай раённай бібліятэцы няма нават поўнага выдання "Энцыклапедыі гісторыі Беларусі". Затое бібліятэчныя паліцы папаўняюцца "шэдэўрамі" міліцэйскіх генералаў і палкоўнікаў, якія нават не валодаюць беларускай моваю, але заўсёды гатовыя даказаць сваю "чэснасць" і адданасць кіруючаму рэжыму на мове сусеедняй дзяржавы.

Галоўная прычына, на мой погляд, у тым, што ўладная вертыкаль не паважае нацыянальную культуру, не валодае нацыянальнай мовай. Больш за тое — чынавенства ставіцца да ўсяго беларускага з пагардай як да чагосьці нізкакаснага. Адсюль усе гэтыя выказванні Лукашэнкі пра тое, што ў нашай літаратуры нібыта няма цікавых і значных твораў. Адсюль сумнавядомыя "чорныя спісы" на забароны канцэртаў і сустрэч з лепшымі беларускімі літаратарамі і артыстамі — прыхільнікамі дэмакратычнага развіцця краіны. Адсюль падзел творчай эліты па палітычнай прыкмеце. Адным словам, дзікунства.

Улады робяць усё, каб маргіналізаваць беларускасць, звузіць кола выкарыстання беларускай мовы і не даць яе таленавітым носьбітам несці сваю творчасць шырокім слаям грамадства. Таму і няма ў калінкавіцкіх кнігарнях цудоўных вершаў Генадзя Бураўкіна, Рыгора Барадуліна, Ніла Гілевіча, Леаніда Дранько-Майсюка, Уладзіміра Някляева, Сяргея Законнікава, Алеся Разанава... Няма выдатнай прозы Уладзіміра Арлова, Алеся Пашкевіча, Вольгі Іпатавай, Святланы Алексіевіч, Наталкі Бабінай... Няма выдатных гісторыка-публіцыстычных прац Анатоля Грыцкевіча, Генадзя Сагановіча, Леаніда Лыча, Юрыя Туронка... А колькі ў Беларусі таленавітай літаратурнай моладзі, хоць рэжым і робіць усё, каб знішчыць у наступных пакаленнях цікавасць да беларушчыны!

Збор твораў Васіля Быкава выдае расійскае, а не наша выдавецтва. Адносіны да творчага набытку і памяці вялікага беларуса — яскравы паказчык недалёкасці тых, хто фарміруе культурную палітыку ў дзяржаве. Яны гатовы насіцца з памяццю лацінаамерыканскага дзеяча Сімона Балівара, называць у яго гонар школы і скверы — і ў той жа час аплёўваць і зневажаць нацыянальнага генія Васіля Быкава. Бо як яшчэ назваць тое, што Мінскі гарсавет праігнараваў подпісы 100.000 грамадзян, сабраныя за наданне вуліцы Ульянаўскай у Мінску імя Васіля Быкава?

Таму казаць пра тое, што Год кнігі стане нейкім пераломным і паспрыяе паляпшэнню сітуацыі з нацыянальнай культурай у Беларусі, проста не выпадае. Пакуль не будзе беларускіх садкоў і школ, пакуль кіраўніцтва краіны не будзе з пашанай ставіцца да таленавітых творцаў і паважаць іх грамадзянскую пазіцыю, пакуль у Беларусі ўлады будуць лічыць беларускамоўных грамадзян людзьмі другога гатунку, нічога да лепшага не зменіцца. І ніякія мерапрыемствы, што праводзяцца па загадзе зверху пад пільным кантролем лукашэнкаўскіх ідэолагаў, ніколі не здольныя падмануць.

З найлепшымі пажаданнямі —

Дзяніс РАБЯНОК, грамадскі актывіст, жыхар г.Калінкавічы.

БРОСЬ СИГАРЕТУ!

Прокуренная молодость

Совершая вечерние прогулки по столичному проспекту Газеты "Звязда", часто встречаю двух молоденьких мам с детскими колясками. На вид им лет по двадцать. Обе модно одеты, с современными прическами... Все как будто прилично... Если бы не одно обстоятельство: обе эти молоденькие мамаши дымят прямо у своих колясочек!..

Я сам закурил один раз в жизни, и то при очень тяжелых обстоятельствах. Катастрофа, участником которой я был, случилась давно, еще когда я служил в Новороссийске. Я со своим взводом солдат работал на цементном заводе, а заработанный цемент отвозил под Краснодар, где наши генералы строили себе дачи (к слову, по сравнению с дворцами современных генералов и чиновников высокого ранга они бы выглядели просто избушками)... Так вот, во время одной из таких поездок мы попали в аварию. При лобовом столкновении со встречной машиной погиб мой водитель. Видя, как он умирает, я закурил. Первый и последний раз в своей жизни.

А вот что заставило и заставляет курить молодых мамаш?..

Как-то раз мне удалось поговорить с ними о вреде курения. И я был просто шокирован ответами...

Поверьте, главное, в чем хотел их убедить, что они еще кормящие матери и должны бросить курить ради здоровья своих дочурок. Да и не стоит прокуривать свою молодость.

Но они, как сговорившись, ответили мне в один голос, что живут один раз, что будет завтра, не знают, а поэтому и жить торопятся и попробовать все хотят успеть. И еще сказали, что курить — просто модно...

Моя ссылка на слова медиков о том, что сигареты укорачивают жизнь на 6—8 лет, только вызвала на их лицах скептические улыбки...

А ведь курят у нас не только эти двое, а тысячи молоденьких девушек и женщин! Как я хочу им сказать, нет, закричать: бросьте сигарету!

Юрий ЯСИНСКИЙ, ветеран труда и спорта, заслуженный тренер БССР.

РЭПЛІКА

Квас, ды не для вас...

Вось і адзначылі мы ў 67-й раз вялікае свята — свята Перамогі. Ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны віншавалі, уручалі кветкі, падарункі. Увагай яны не былі абдзелены ні на мясцовым узроўні, ні на ўзроўні кіраўніцтва дзяржавы. Урадам, напрыклад, было прынята рашэнне аб бясплатным тэхаглядзе аўтамабіляў, што належаць ветэранам Вялікай Айчыннай вайны. Нават калі ён сам не зможа прыехаць на станцыю тэхагляду, дык гэта, па яго ным даручэнні, можа зрабіць нехта іншы...

Што і казаць — рашэнне добрае, ды толькі далёка не ўсе ветэраны змогуць скарыстаць гэтай ільготай — проста не паспеюць. Бо яна дзейнічае толькі на працягу мая, а месяц канчаецца. Тым часам далёка не ва ўсіх уладальнікаў аўтамабіляў надыходзіць зараз тэрмін тэхагляду... Калі гэты тэрмін надыходзіць у чэрвені—снежні (а гэта ў большасці ветэранаў) — то прабачце: квас, ды не для вас...

Не ведаю, чым кіраваліся аўтары добража, але цяжка вызначальнага рашэння, толькі элементарная логіка тут адсутнічае. Хацелі зрабіць як лепей — атрымалася як заўжды...

Фелікс ШКІРМАНКОЎ, інвалід Вялікай Айчыннай вайны 2-й групы.

г.Слаўгарад.

ПАМЯЦЬ

Як Койданава стала Незалежнай Рэспублікай

Многія цікавыя падзеі, якія адбываліся на тэрыторыі Беларусі, сёння, на вялікі жаль, адлюстроўваюцца выбарачна. Напрыклад, у гісторыка-дакументальнай хроніцы "Памяць. Дзяржынскі раён" вялікая ўвага нададзена праезду праз чыгуначную станцыю Негарэлае аўстрыйскага і нямецкага пісьменнікаў С.Цвейга, Ф.Вайскопфа, расійскіх пісьменніка М.Горкага і паэта Ул.Маякоўскага. Безумоўна, гэтыя факты заслугоўваюць увагі. Але на зямлі Койданаўшчыны на пачатку 20-х гадоў адбываліся падзеі, якія заслугоўваюць таго, каб аб іх ведалі на Беларусі, бо падзеі гэтыя звязаны з жыццём мясцовых жыхароў. У кнізе "Памяць" аб гэтым паведамляецца вельмі скупа. А размова ідзе аб стварэнні і існаванні ў ліхія 1920-я гады на тэрыторыі Койданаўшчыны (зараз Дзяржынскі раён) Койданаўскай Незалежнай Рэспублікі.

З гісторыі вядома, што ад лютага 1918 года да ліпеня 1920 года Койданаўшчына, як і ўся Беларусь, была акупавана спачатку кайзераўскімі войскамі, а затым палякамі. У перыяд паміж гэтымі акупацыямі становішчам у раёне валодалі бальшавікі. Паводле іхніх загадаў, большасць жыхароў Койданаўшчыны падлягалі мабілізацыі ў Чырвоную Армію. Аднак многія палічылі за лепшае стаць дэзерцірамі і схавацца ў лесе, адкрыта змагацца з бальшавікамі.

Кіраўніком койданаўскіх партызанаў стаў ураджэнец мястэчка Койданава Павел Калечыц, які ў кароткі тэрмін паміж нямецкай і польскай акупацыямі займаў пасаду начальніка койданаўскай міліцыі. Базы паўстанцаў знаходзіліся ў вёсках Дзягільна і Касілавічы, а штаб — у вёсцы Дзягільна, што непадалёк ад Койданава.

Створаны бальшавіцкімі ўладамі койданаўскі рэўком загадаў усім партызанам з'явіцца ў ваенны камісарыят для накіравання іх у Чырвоную Армію. Але ніхто не з'явіўся. І калі рэўком спрабаваў некаторых арыштаваць, адзін з паўстанцаў, койданавец Скуратовіч, узлез на званіцу мясцовай Пакроўскай царквы і пачаў біць у набат. На званы заклік з усіх бакоў збегліся паўстанцы разам са сваякамі, разагналі бальшавікоў і вызвалілі арыштаваных.

Антыбальшавіцкае паўстанне ў хуткім часе было падаўлена: на другі дзень з г.Мінска прыбыў у Койданава чэкісцкі карны атрад, але большасць удзельнікаў паўстання змаглі схавацца ў лесе. Чэкісты аднавілі рэўком: старшынёй быў назначаны Гарун, а сакратаром — Сігналоўскі. На барацьбу з паўстанцамі былі кінуты 17 узброеных міліцыянераў, аднак партызаны разам з сялянамі вёскі Рудзіца абяззброілі міліцыянераў і пасадзілі іх у турму мястэчка Рубяжэвічы.

Праз некаторы час партызаны прыйшлі ў Койданава і пасля ўзброенай сутычкі арыштавалі рэўком. Былі арыштаваныя разам з членамі рэўкома мінскі вайсковы камісар Ульдукес і начальнік Мінскай павятовай міліцыі Сурба. Кіраўнік партызанаў Павел Калечыц абвясціў мястэчка Койданава і яго ныя аколіцы Койданаўскай Незалежнай Рэспублікай. На вуліцах мястэчка былі расклеены адозвы да насельніцтва, у якіх змяшчаліся заклікі да змагання за Вольную і Незалежную Беларусь. Паўсюдна былі выстаўлены вартавыя. У Рэспубліцы было абвешчана ваеннае становішча.

Бальшавікі адчувалі моц паўстання, і для яго разгрому з Самахвалавічаў, дзе знаходзіўся чырвонаармейскі штаб, для яго падаўлення быў высланы бранявік. Але перад Койданавам бранявік сустрэў такі моцны адпор, што мусіў быў вярнуцца назад.

Адчуваючы небяспеку, Павел Калечыц выдаў загад аб мабілізацыі ўсіх мужчын, здатных трымаць зброю. Нягледзячы на моцную абарону, Койданаўская Незалежная Рэспубліка праіснавала чатыры дні. Паўстанцы не ўстане былі перамагчы 12-ы чырвонаармейскі стралковы полк 2-й брыгады і адступілі да вёскі Дзягільна. Адсюль яны спрабавалі зноў перайсці ў наступ, аднак беспаспяхова.

Сярод найбольш актыўных койданаўскіх паўстанцаў былі такія, як Павел Калечыц, Тодар Куль, Скуратовіч, браты Міхал, Янка і Казімір Доўнары, Кастусь і Зенька Лабачы, Паўлюк Бабраўніцкі, Паўлюк Шот і іншыя. Усе яны загінулі: адныя ў час бою, іншыя ў бальшавіцкіх засценках. Такі ж незайздросны лёс спасціг усіх іхніх блізкіх і далёкіх сваякоў, якія зайчасна скончылі сваё жыццё ў савецкіх канцэнтрацыйных лагерах. Яшчэ доўгі час пасля разгрому Койданаўскай Незалежнай Рэспублікі рэшткі паўстанцаў змагаліся супраць савецкай улады. З гісторыі вядома, што ў тым ж час на Случчыне таксама ўспыхнула моцнае антыбальшавіцкае паўстанне.

Можна па-рознаму ацэньваць падзеі тых часоў на Койданаўшчыне або на Случчыне і розныя імёны даваць удзельнікам Койданаўскага і Слуцкага антыбальшавіцкіх паўстанняў. Л.Баброві і І.Шпілеўскі ў сваёй кнізе "Мястэчка Койданава" (1929 г.) называюць паўстанцаў бандытамі, а у пункту гледжання іншых людзей іх можна называць змагарамі за Вольную Незалежную Беларусь... Справа не ў тым, як іх потым называлі і як да іхніх дзеянняў ставіцца ў наш час. Галоўнае ў тым, што гэтыя людзі былі не "іншапланецянамі", а нашымі суайчыннікамі, яны змагаліся за сваю праўду, а іхнія нашчадкі і сёння жывуць побач з намі. Гэта наша мінулае, і мы павінны ведаць пра гэты і іншыя мала вядомыя сёння падзеі, якія адбываліся ў тыя цяжкія, супярэчлівыя часы.

Мінула амаль 100 гадоў з тых далёкіх падзей. Але застаецца пытанне, на якое наўрад ці змогуць даць станоўчы адказ сучасныя "левыя", "правыя" або "цэнтрысты". А пытанне такое: ці пра такое жыццё працоўная люду, якое існуе зараз на Беларусі, марылі тагачасныя змагары за савецкую ўладу і іх класавыя апаненты?

Лявон ЦЕЛЕШ.

г.Дзяржынск.

«НЕПРЫЧАСАНЫ» ЛІСТ

Як я ўнукам малако купляў

Раніцай 17 мая 2012 года я пайшоў за харчовымі таварамі. Абышоў дзве крамы, купіў тоесёе, але хлеба, які мне падабаецца, не знайшоў.

Крочу ва ўніверсам "Нямiга-Фаварыт". "Бярэзінская" і тут няма, але выбар ёсць. Бяру "Спадар Нёманскі" і батон "Пяшчота". Убачыў чаргу ў малочным аддзеле, і захацелася купіць унукам (5 і 8 год) таннага малака, яно заўсёды свежае. Кажуць, уже завезлі дзве скрынкі. Займаю чаргу і чакаю. Людзі хвалююцца, прадаўцы нікога ў падсобку не пускаюць, кажуць, што ідзе пераацэнка. У гэты дзень падаражэлі харчовыя тавары, асабліва мяса.

У чарзе адны пенсіянеры, кажуць, што прадаўцы цягнуць час да 12 гадзін, каб не ўжываць трохпрацэнтную скідку. Людзі камянцоўцы, што, маўляў, лепей забралі бы гэтую скідку, а не мучылі. Стаю амаль гадзіну, час у мяне ёсць, няма толькі здароўя (пайшоў 72 год). А чарга расце, ужо не памяшчаецца ў аддзеле. Другіх пакупнікоў амаль няма.

Я кепска сябе адчуваю ў вялікім натоўпе ў памяшканні, відаць, не хапае кіслароду. Чую, што ў галаве з'яўляецца нейкі тлум, пацее лоб. Такое адноўчы было са мной у мінчаднай касе, калі я зваліўся на падлогу, ужо на падыходзе да акенца. Нарабіў перапалоху, хацелі "хуткую дапамогу" клікаць. Трэба ісці на свежае паветра, каб не ўпасці тут. Жанчыны кажуць пачакаць, што вось-вось таннае малако прынясуць, але я сыходжу.

Добра, што ў касах амаль няма чаргі, яны будуць, калі дадуць тое самае малако.

Калі забіраў торбу з ячэйкі для захавання, дзве кабеты нават пасварыліся, каму заняць яе. Ячэек шмат, але ў іх рэчы людзей, якія стаяць за малаком.

На свежым паветры мне стала лепей, і я павалокся дахаты без малака.

М.А.БОГДАН.

Гродна.

ВАС ЦІКАВІЦЬ...

Калі справа Варламава дойдзе да суда?

"Народная Воля" не раз пісала пра мадэльера Сашу Варламава, які трапіў за краты. Дык бый над ім суд ці не? Альбо, можа, Варламаў ужо на волі?

Валерый ПЯТРОВІЧ, Мінскі раён.

Да суда пакуль далёка. Днямі прадстаўнікі Следчага камітэта паведамілі, што расследаванне справы ў дачыненні да Сашы Варламава працягнута да 20 жніўня.

Варламаў па-ранейшаму застаецца за кратамі — ён у СІЗА ўжо год (яго затрымалі 20 мая 2011 года).

Чаму яму не мяняюць меру стрымання? Гэта па Беларускім тэлебачанні чыноўнікі на ўсялякія лады кажуць, што тых, каго абвінавацілі ў эканамічных злачынствах, доўга трымаць за кратамі не будуць: маўляў, альбо пад вялікі грашовы заклад будуць выпускаць, альбо пад падпіску аб нявыездзе. А ў жыцці так гладка, як на словах, не атрымліваецца...

Нагадаем, што спачатку Варламава абвінавачвалі ў перавышэнні службовых паўнамоцтваў і крадзяжы шляхам злоўжывання службовымі паўнамоцтвамі. Пазней на дызайнера завялі яшчэ дзве справы — за перавышэнне ўлады ці службовых паўнамоцтваў, учыненае з карыслівай ці іншай асабістай зацікаўленасці, а таксама за махлярства.

Даша ПАЎЛОЎСКАЯ.

ВОПРОС—ОТВЕТ

С кого спросить за дорожные знаки?

Подскажите, кто осуществляет контроль за состоянием дорожных знаков на улицах Минска?

Владимир ПАВЛОВ, Минск.

В УГАИ ГУВД Минского горисполкома на этот вопрос ответили так: "Контроль за техническим состоянием дорожных знаков в г.Минске осуществляет КУП "СМЭП Мингорисполкома". В случае выявления фактов повреждения либо отсутствия дорожных знаков обращайтесь в диспетчерскую КУП "СМЭП Мингорисполкома" по тел. 294-36-83".

Вера ВИР.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
25 МАЯ 2012 г.

ЗНАКОМЬТЕСЬ!

Ее прозвали «ротвейлером»

Как известно, во Франции новый президент. Однако много пишут не только о нем, но и о новой первой леди страны. Валери Триервейлер стала первой в истории страны первой леди, чей официальный семейный статус значится как "разведена". Она, по сути, имеет статус любовницы новоиспеченного главы государства.

В последнее время во Франции с первыми леди творится что-то непонятное. Началось все еще во время президентства Николя Саркози. Его вторая супруга Сесилия подала на развод спустя несколько месяцев после инаугурации. Потом у месье Саркози был бурный роман с итальянской экс-моделью Карлой Бруни, которая в 2008 году официально стала первой леди Франции.

Но вернемся к Валери Триервейлер. Ей 47 лет, и она трудится журналистом в популярном издании Paris Match. За плечами женщины — два неудачных брака, кроме того, она мать-одиночка, воспитывает троих детей.

За жесткий характер коллеги прозвали Валери "ротвейлером". Поговаривают, столь громкое прозвище дама получила среди коллег после того, как залепила пощечину одному из сотрудников якобы за высказывание, показавшееся ей "сексистским".

Валери — очень самостоятельная женщина. Несмотря на свой новый статус, она заявила, что не бросит журналистику и будет продолжать работать. Кстати, именно благодаря работе и состоялось ее знакомство с будущим президентом. Их первая встреча случилась в 1988 году: она была 23-летним репортером, он — 34-летним депутатом, бывшим помощником Франсуа Миттерана. Ни о какой романтике пара тогда и не помышляла. Оба были несвободны. Впрочем, официально Олланд никогда не был женат. До 2007 года он 28 лет прожил в гражданском браке с бывшим лидером социалистической партии Сеголен Руаяль, которая родила ему четверых детей. Руаяль участвовала в президентских выборах 2007 года, а незадолго до начала предвыборной гонки узнала о том, что Олланд уже два года изменяет ей с журналисткой Валери Триервейлер. После проигрыша на выборах (тогда победил Саркози) Сеголен ушла от гражданского мужа. Ради Франсуа Валери тоже оставила своего супруга. Впоследствии в интервью французскому изданию Elle она призналась, что ее чувство к Олланду возникло, как удар молнии. "Франсуа Олланд — мужчина всей моей жизни", — сказала Триервейлер.

Что еще известно о новой первой леди? По данным французских изданий, Триервейлер заставила Олланда похудеть на 15 килограммов, редактировала его речи, выступала в качестве имидж-консультанта политика. Кстати, в прошлом социалиста не раз уличали в пренебрежении правилами стиля.

Сама Валери одевается как истинная француженка. Она предпочитает классические силуэты и редко появляется на публике без элегантного шарфа на шее.

Свою новую "карьеру" первой леди Валери Триервейлер начала со скандала. Из-за нее 65-летний корреспондент французской радиостанции RTL Пьер Сальвьяк лишился работы. Журналист отпустил в адрес Валери не очень приятную шутку. Сделал он это даже не в прямом эфире, а у себя в Twitter: "Обращаюсь ко всем своим коллегам-женщинам: занимайтесь сексом с пользой, вдруг вам выпадет шанс стать первой леди Франции". Эта запись получила огромный общественный резонанс. Сальвьяк удалил пост и принес извинения, но это ему не помогло.

Скверный характер не помешал Валери стать известной персоной во французском медиамире: окончив Сорбонну, где изучала историю, политологию и право, она занялась политической журналистикой — в частности, писала для журнала Politique, вела собственное политическое шоу на телеканале Direct 8, работала в еженедельнике Paris Match. А вот с личной жизнью не складывалось.

Андрей ПЕТРОВ.

КОРОТКО

Кто лучше торгует?

Россия заняла 112-е место из 132 возможных в рейтинге Всемирного экономического форума (ВЭФ), посвященного организации торговли. На 111-м месте оказался Кыргызстан, 113-е место заняло Королевство Лесото.

По сравнению с прошлым годом Россия поднялась на две ступени. Тогда страна находилась между Бангладешем и Камеруном. Исследователи ВЭФ выделили следующие недостатки в организации внешнеэкономической деятельности в России: высокий уровень коррупции и барьеры на таможне, криминал, рейдерство, нарушения сроков доставки товаров.

Первое место в рейтинге досталось Сингапуру. Со второго по пятое место соответственно заняли Гонконг, Дания, Швеция и Новая Зеландия. Последняя также получила оценку как государство с самой эффективной таможней. Страной с лучшей транспортной инфраструктурой была признана Франция, но в итоговой шкале она получила только 13-е место. Германия расположилась на 20-м месте.

Приглашают в ЕС

Европейская комиссия вновь рекомендовала назначить дату начала переговоров с Черногорией о вступлении этой страны в ЕС.

Решение о том, начнутся ли в ближайшее время переговоры, примет саммит ЕС в Брюсселе в июне.

ВОЗ предупреждает

Всемирная организация здравоохранения сообщает о критическом положении в мире в связи с угрозой полиомиелита после новой вспышки заболевания, произошедшей за последние два года в Европе, Африке и Азии. Хотя по состоянию на 2012 год лишь три страны (Афганистан, Нигерия и Пакистан) в мире остаются эндемичными по полиомиелиту, но в последнее время всплески этого заболевания были зафиксированы в странах, которые ранее были объявлены свободными от полиомиелита.

СЛЫШАЛИ?

Запретили слова «Великая Отечественная война»

В Туркмении запретили называть войну 1941—1945 годов Великой Отечественной. Такое указание местные СМИ получили в День Победы — 9 Мая, сообщает сайт правозащитников "Хроника Туркменистана".

Приказ редакторам был дан из Министерства культуры, а туда он, как утверждается, поступил "с самого верха". Указание давалось по телефону. По данным сайта, звонящие никак не объясняли причин такого требования.

"В поздравлениях от министерств и ведомств, адресованных туркменскому президенту в связи с празднованием Дня Победы и зачитанных в теле- и радионовостях 10 мая, слова "Великая Отечественная" уже не звучали, — пишет сайт. — *Говорилось просто "Война 1941—1945 годов".* В репортажах о праздновании Дня Победы, вышедших в эфир после 9 мая, эти слова также не звучали.

Новая эра в освоении космоса

Глава НАСА Чарльз Болден заявил, что отправка на МКС первого частного космического корабля знаменует "новую эру" в освоении космоса, когда все более значительную роль будут играть частные компании. НАСА планирует отдать осуществление рутинных полетов в космос частным подрядчикам для того, чтобы высвободить ресурсы для более сложных долгосрочных проектов.

С момента, когда была закрыта программа полетов американских шаттлов, у США не осталось кораблей, на которых можно отправить людей в космос, — приходится покупать для них "билеты" на российский корабль "Союз" по цене в 60 млн долларов за место.

Частная SpaceX заявляет, что к 2015 году сможет запускать людей на орбиту по цене в 20 млн долларов за место.

У СУСЕДЗЯЎ

Украінская «сланцавая рэвалюцыя»

Адсутнасць саступак з боку Расіі па цане на прыродны газ прымушае Кіеў паскорыць інвестыцыі ў здабычу сланцавага газу. Як заявіў прэм'ер Мікалай Азараў, да 2015 года на 25% будзе павялічана таксама традыцыйная здабыча сыравіны, — нагадвае „Dziennik Gazeta Prawna".

Тым не менш, паводле заявы ўкраінскага прэм'ера, сапраўдная рэвалюцыя адбудзецца менавіта ў галіне здабычы сланцавага газу. Цягам бліжэйшых васьмі гадоў здабыча згаданай сыравіны ацэньваецца на ўзроўні 15 мільярдаў кубаметраў у год. Згаданыя ацэнкі пацвярджаюць буйныя заходнія канцэрны, якія працуюць ва Украіне.

Павелічэнне здабычы традыцыйнага газу гарантуюць дзве новыя буравыя платформы на Чорным моры.

Здабычай сланцавага газу зоймуцца канцэрны: брытанска-галандскі „Royal Dutch Shell" і амерыканскі „Chevron".

Паводле ацэнак амерыканскага ўрадавага агенцтва EIA, на тэрыторыі Украіны знаходзяцца трэція па велічыні рэсурсы сланцавага газу ў Еўропе, як мінімум 1 трыльён 200 мільярдаў кубічных метраў. Паводле ацэнак украінскага ўрада, толькі радовішчы на захадзе краіны складаюць 2 трыльёны кубічных метраў, — інфармуе „Dziennik Gazeta Prawna".

РЕДКИЕ ЛЮДИ

Единственный в мире человек, который ест песок

Станислава Монствилене проживает в деревне Гомаляй Тяльшяйского района.
Она действительно редкий человек.
Вот фрагменты беседы с ней литовского журналиста Сидаса Аксомайтиса.

— Как в вашем рационе появился песок?

— Впервые я попробовала песок 12 лет назад. Было много проблем со здоровьем, врачи ничем помочь не могли. Как-то, отправившись доить коров, я увидела под сосной ямку с песком, и так мне его захотелось! Организм, наверное, подсказал. Оказалось, что этот песок похож на слоеный пирог. Попробовала — и с тех пор дня не могу прожить без песка. Песок помог мне справиться и с тяжелой женской болезнью, и со злокачественной опухолью в голове, и раком кожи. Женскую болезнь у меня обнаружили больше 10 лет назад, опухоль в голове, которая сдавливала мозг и нарушала равновесие, была обнаружена в 1999 году, а рак кожи у меня нашли в 2003 году. Сейчас чувствую себя хорошо, от этих болезней не осталось и следа.

— Как вы объясните эти чудесные свойства песка?

— Песок придал сил моему организму, который был изнурен болезнями. Видимо, организм до того был истощен, что сам подсказал, в чем нуждается. Ведь растения через корни берут из земли полезные вещества, видимо, и организм человека тоже способен их усваивать. Мне уже 65 лет, приятно слышать, когда люди говорят, что я хорошо выгляжу. Комплимент я услышала и в Москве, куда меня пригласили участвовать в телевизионной передаче.

— Сколько песка съедаете за день?

— Пару килограммов могла бы съесть, но обычно за день съедаю несколько горстей. И не запиваю. Сырой песок мне не подходит, он должен быть сухим. Беру песок неподалеку от дома, в яме. Даже в Книгу рекордов Гиннесса попала как единственная в мире женщина, которая ест песок. Я пробовала и землю из кротовых ям, и торфяную, но она очень кислая. Я ем и обычную пищу, люблю бананы, торты, но обязательно должна поесть и песка. В Москву возила с собой трехлитровую банку.

— Вы слышали, что власти повысили налог на природные ресурсы?

— Как не слышать, знаю. Показывали по телевидению, что строительным предприятиям, которые используют природные ресурсы, сейчас нужно за куб песка платить почти лит.

— А вас никто не пытается обложить налогом, как их?

— Такого еще не было — никто не требовал платить, только однажды полицейский поинтересовался, кто мне разрешил там копать песок. Встречаются и злые люди. Как-то в яму, оттуда я песок беру, кто-то что-то кислое вылил. А для строительных фирм можно песок подороже сделать, ведь все ископаемые когда-то заканчиваются. Они богатые, а песок нужен везде.

РОДОВОД

Вадим ДЕРУЖИНСКИЙ

Тайны беларуской истории

(Продолжение. Начало в №№79—80.)

Главная причина

Как мы видим, украинцы и русские равно нации с измененными названиями, но там все ясно понимают свою преемственность от прежних государственных образований и прежних этносов. Почему же точно такое изменение названия "литвин" на "беларус" дает кое-кому повод считать это "рождением нового этноса"?

Причина в том, что названиям "литвины" и "Литва" стали придавать иное этническое значение. Это является чудовищной ошибкой.

Чтобы объяснить суть данного заблуждения, нужно взглянуть на историю Мазуров польской Мазовы. Изначально Мазова и ее народ мазуры — это западные балты, которые по языку и культуре, генетически и антропологически родственны беларусам — таким же западным балтам (ятвягам, дайновам, кривичам). При этом все названия племен западных балтов имели названия на "ва": Мазова, Крива, Ятва, Дайнова, Литва.

Западные балты, являвшиеся прародителями славян, весьма на них походили своим языком и культурой — поэтому все западные балты к XV—XVI векам растворились в славянской среде. От себя они оставили только "пшеканье" в польском языке и "дзеканье" в беларуском.

Мазова во времена создания ВКЛ (XIII век) была мощным Великим княжеством Мазовецким со столицей в Варшаве, хотя и испытывала сильное политическое и культурное влияние Польши, в столице которой Кракове говорили тогда на чистом славянском языке, без всякого "пшеканья". Далее же Мазова почти в точности повторила судьбу Литвы (Ятвы и Дайновы).

Объединение с ляхами Кракова привело к образованию из ляхов и Мазуров нового этноса — польского. Столица была перенесена в Варшаву, а название Мазова осталось только как историческое. Ныне ее именуют "Великой, или Нижней, Польшей", а истинную Польшу ляхов Кракова — "Малой, или Верхней Польшей". Объединение ляхов и мазуров породило новый балто-славянекий пшекающий язык, где, как и в беларуском языке, треть лексики — западнобалтская.

Аналогичный процесс происходил у нас: смешение литвинов Западной и Центральной Беларуси с кривичами Полоцкого государства. Разница только в том, что кривичи, в отличие от ляхов, изначально были вовсе не славяне, а западные балты, но их славянизировали полабские славяне. (Как дружно считают современные историки, примерно до XI века кривичи еще оставались балтоязычным народом.)

Так возник новый этнос, который до 1840 года назывался "литвинами", а по своей сути, как и польский, был — в нынешнем понимании — беларуским. В нем смешались языки западных балтов и балто-славянский язык кривичей, но генетически беларуский этнос оставался этносом западных балтов.

Мы видим ту же самую картину: летописи Кракова и Полоцка написаны до этих процессов объединения с западными балтами на чистом славянском языке, а потом приобретают свое "пшеканье" и "дзеканье", становясь языками польским и литовским (то есть беларуским). И точно так же Полоцк, как и Краков, утратил статус главного города региона. Эта ретроспектива, конечно, весьма схематична, но она отражает суть произошедшего. В реальности все было сложнее: это в городах говорили на славянском "койне", тогда как сельские жители продолжали говорить на своих исконных диалектах. (*Койне (по-гречески "общий") — язык, образующийся в результате смешения ряда родственных диалектов, или местных языков, и в итоге сменяющий их все.* — **Прим. ред.**).

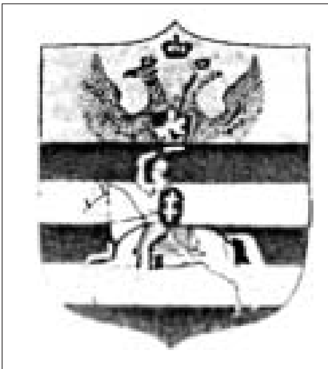

Всадник "Погони" на бело-красном фоне. Герб Витебска и Витебской губернии с 1802 года. Даже царские власти не сомневались в том факте, что "Погоня" и бело-красно-белый флаг являются национсильными символами беларусов. Нынешним российским шовинистам и их беларуским подпевалам пора это усвоить

Теперь коснемся интересного вопроса: кем считали народы Мазовы и Литвы лингвисты прошлого? Оказывается, европейские лингвисты Нового Времени и эпохи Просвещения (когда оба этих народа уже были славянизированы) полагали, что они — славяне. Некоторые тогдашние ученые прямо писали, что мазуры и литвины — славяне, ибо говорят на славянском языке. Другие уточняли, что это — "балтийские славяне", но мазурский и литовский языки все равно относили к семье славянских языков, ибо они кардинально отличаются от языков восточных балтов (латышей, жемойтов и аукштайтов). Так, в 1254 году католический бискуп (епископ) ВКЛ (при Миндовге) писал:

"Литва или Литвания — это славянская страна" (Voigt Y. Geschichte Preussens, Bd. I, Kenigsberg, 1827, s. 621).

Папа Римский Пий II (занимал престол в 1458—1464 гг.) отметил:

"Литва со своими широкими просторами граничит с Польшей с Востока... (Жемойтия и Аукштайтия не имели границы с Польшей. — **Авт.**) Редки у Литвинов города, также мало и сел... Язык народа — славянский. Этот язык очень широко распространен и поделен на разные диалекты" (Pii II Pontificis Maximi Historia Rerum ubique Gestarum cum Locorum descriptione. Parrhisiis, 1509, pp. 109—110).

О том, что "язык литвинов — славянский" и что "литвины — славянский народ" писали также Гартман Шедель во "Всемирной хронике" (1493 г.); директор Нюрнбергской Лаврентьевской гимназии Ян Коклес Норик в географическом обзоре "Декастихон" (1511 г.); Ян Богемский в труде "Обычаи всех народов" (1538 г.); австрийский дипломат Сигизмунд Герберштейн в "Истории Московии" (1549 г.); Матвей Стрыйковский в "Хронике польской, литовской, жмудской и всей Руси" (1582 г.); Александр Гваньини в "Хронике Европейской Сарматии" (1578 г.).

Известный польский хронист Ян Длугош (1415—1480) тоже считал язык литвинов славянским, хотя он увлекся теорией "римского происхождения": в языке литвинов он видел некий "славянский жаргон" латинского языка. Но и Длугош утверждал, что, столкнувшись со славянскими языками, этот жаргон "перешел в славянский язык".

В действительности речь везде идет только о беларуском языке — это мы тогда именовались литвинами и Литвой. Не о языке жемойтов и аукштайтов — восточных балтов, которые составляли тогда всего одну десятую часть населения нашего государства.

Обращаю также внимание читателей на тот факт, что Статуты Великого Княжества Литовского до сих пор не переведены на язык якобы "нынешний литовский", то есть на язык жемойтов и аукштайтов Республики Летува.

Если бы не наши восстания против царизма, то мы и дальше мало бы отличались от мазуров, которые считаются этносом западных балтов, растворенным в славянской среде. Но с нами вышло иначе.

Сначала при двух первых разделах Речи Посполитой царизм "отломал" для себя лишь ту часть Великого Княжества Литовского, которая на французской карте 1700 года названа "Русью Белой или Литовской".

Отметим попутно, что геральдическая комиссия Российской империи, по настоянию городских властей Полоцка, тогда же определила его гербом "Погоню". Делегаты от Полоцка сообщили членам комиссии, что "Погоня" была гербом города еще до объединения с ВКЛ и что Литва именно от Полоцка переняла его как общенациональный православный символ.

Все города Полоцкой губернии (а затем Витебской) имели "Погоню" на своих гербах. Отобранную у ВКЛ территорию царизм не именовал "Белой Русью" (ибо такого субъекта истории тогда не было), к титулу самодержца России добавились только "Князь Витебский" и "Князь Полотский".

Далее в 1794—1795 годах последовал третий раздел, в результате которого в составе России оказалась уже сама историческая Литва (вся Центральная и Западная Беларусь, включая Вильню). Обретя эти земли, российская монархия обогатилась новыми титулами: в 1916 году Николай II именовался "Князем Самогитским" (то есть Жемойтским) — по отношению к территории нынешней Республики Летува, и "Великим князем Литовским" — по отношению к территории нынешней Центральной и Западной Беларуси.

Вот титул российского императора:

"Божиею поспешествующею милостию, Мы... Император и Самодержец Всероссийский, Московский, Киевский, Владимирский, Новгородский; Царь Казанский, Царь Астраханский, Царь Польский, Царь Сибирский, Царь Херсониса Таврического, Царь Грузинский, Государь Псковский, и Великий Князь Смоленский, **Литовский,** Волынский, Подольский и Финляндский; Князь Эстляндский, Лифляндский, Курляндский и Семигальский, **Самогитский, Белостокский,** Корельский, Тверской, Югорский, Пермский, Вятский, Болгарский и иных; Государь и Великий Князь Новагорода Низовския земли, Черниговский, Рязанский, **Полотский,** Ростовский, Ярославский, Белозерский, Удорский, Обдорский, Кондийский, **Витебский, Мстиславский,** и всея Северныя страны Повелитель; и Государь Иверския, Карталинския и Кабардинския земли и области Арменския; Черкесских и Горских Князей и иных Наследный Государь и Обладатель; Государь Туркестанский; Наследник Норвежский, Герцог Шлезвиг-Голстинский, Стормарнский, Дитмарсенский и Ольденбургский, и прочая, и прочая, и прочая".

(Продолжение на 6-й стр.)

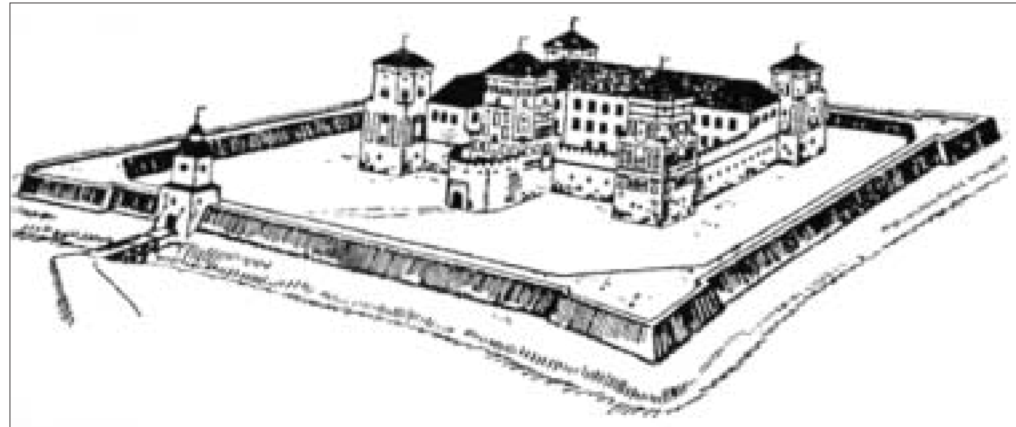

Замок в местечке Мир (первоначальный вид).
Его построил в 1510 году литвинский магнат Ильинский. В 1567—1827 годах был собственностью Радзивиллов. Подвергался разрушению в 1655, 1706, 1794, 1812 годах. В настоящее время отреставрирован.

РОДОВОД

Тайны беларуской истории

(Продолжение. Начало на 5-й стр.)

Как видим, не было у российского императора титула “Князь Белорусский”! Грузия в составе царской России была, Украина была, Эстония и Армения, Польша и Финляндия были. А Беларусь — нет. Вместо нее — Литва!

Если бы не восстание 1830—1831 годов, то россияне продолжали бы называть наш этнос “литовцами”, как это сказано у поэта Пушкина, у фольклориста И.П.Сахарова, у всех других российских авторов начала XIX века. Но восстание поставило перед властями метрополии задачу максимального подавления национального сознания литвинов. Последовали соответствующие меры: ликвидация униатской церкви с запретом богослужения в храмах на беларуском языке (1839 г.); запрет книгоиздания на беларуском языке (1839 г.); запрет Статутов ВКЛ; запрет термина “литовский” в названиях наших городов, которые в Речи Посполитой — для отличия от аналогичных польских — именовались Брест-Литовский, Минск-Литовский и других. На литвинов было распространено название “белорусы” с бывших восточных земель ВКЛ (1840 г.).

Князь Лев Сапега (1557—1633) — наш знаменитый предок. В 1589—1623 гг. он был канцлером Литвы. В 1588 г. Сапега издал за свой счет Статут ВКЛ, подготовленный под его руководством.

А после восстания 1863—1864 годов царизм запретил и термин “белорусы”. Отныне вместо слов “Белоруссия” и “белорусы” надо было употреблять “Северо-Западный край” и “западнорусы”. Разумеется, нелепые “западнорусы” не прижились. Сегодня термин “Северо-Западный край” можно встретить только в публицистических статьях попов РПЦ Москвы, которые в своем упрямом невежестве не хотят понимать, что этим колониальным названием оскорбляют беларусов.

Пагубную роль в дальнейшей истории сыграла не пустая возня с терминами, а попытка царских властей изобразить литвинов якобы русскими. Характерная деталь: уже в 1830-е годы фольклорист И.П.Сахаров в своей книге “Сказания русского народа” пытался обосновать захват ВКЛ и с этой целью именовал литвинов ВКЛ “литовцо-руссами”. Заметьте — не “литовцо-славянами”, а именно “литовцо-руссами”, правда, часто называя их просто литовцами. Мол, их “славянская составная” непременно должна быть московской. Что, конечно, являлось чистой воды политикой.

И вот после запрета с 1840 года термина “Литва” и после нашего восстания 1863—1864 годов на арену Истории вышло княжество Самогития. Мол, раз литвинов нет, а есть там теперь только “белорусы” (или “западнорусы”), то только мы одни — жемойты — и сохраняем “что-то от ВКЛ и Литвы”. Этому ловкому ходу тут же стал подыгрывать царизм, чтобы еще надежнее вытравить из беларусов-литвинов их национальное сознание.

“Отправной точкой” царские идеологи (вслед за ними и жемойтские) сочли тот факт, что династия создателя ВКЛ Миндовга была “не русской”, тогда как население Центральной и Западной Беларуси отныне называли “русским” (но которое в титуле монархов России, напомню, продолжало именоваться “литовским” вплоть до 1917 года). И приписали Миндовга, а с ним всю династию литовских князей к Жемойтии. Хотя на самом деле они к ней никакого отношения не имели.

В “Великой Хронике Польской” ясно сказано, что Миндовг — король Пруссии, который ушел с прусским народом и славянами Полабья и Поморья на территорию ятвягов, где создал Великое Княжество Литовское. А ушел именно сюда потому, что тут жили его этнические братья — западные балты. Восточные же балты (жемойты и аукштайты), покоренные пруссом Миндовгом, к его династии не имели никакого отношения. Нынешние летувисы сколько угодно могут называть князя Альгерда Альгирдасом, а Витовта — Витаутасом, от этого кости этих владык не приобретут гены жемойтов.

Мало того, ни один жемойт или аукштайт не был в Литве ни великим князем во времена полной независимости, ни канцлером в период Речи Посполитой. Все канцлеры ВКЛ — беларусы.

Но в 1870-е годы националистически настроенные жемойтские студенты придумали в своих кружках мифическую концепцию о том, что Самогития (Жемойтия) — это якобы и есть историческая Литва. В этом им подыграли сначала царские власти, а затем советские, которые в своих политических целях тоже изображали Литву “неславянской”, “восточно-балтской” страной. Так мизерное туземное владение Литвы вдруг стало “правителем Литвы”, а то и “правителем всей Речи Посполитой”, “повелителем и угнетателем славян”.

Эдвардас Гудавичюс, инженер по образованию, считающийся в Республике Летува “видным специалистом по истории Литвы XIII—XVI веков”, в своей “Истории Литвы с древнейших времен до 1569 г.” (изданной в 1999 г.) бесстыдно утверждает, что князья ВКЛ были жемойтской крови, хотя в действительности ни капли ее не имели. Изначально они были пруссами, но уже великий князь Альгерд (1296—1377) — как сын тверской княжны — был наполовину кривичем.

Имя Витовт, традиционное для западных балтов-литвинов, Гудавичюс запросто переделал в восточно-балтское “Витаутас”, хотя князя с таким именем история не знает, а само имя Витовт совершенно чуждо жемойтам и аукштайтам.

Согласно Переписи Войска ВКЛ 1528 года, шляхта Жемойтии на 80% состояла из беларусов и только на 20% из “новопожалованных” (в ВКЛ) жемойтских дворян. Как же такое могло быть — великие князья ВКЛ якобы “жемойтской крови”, когда в Жемойтии почти что не было даже своих этнических дворян? У шляхты ВКЛ жемойтские этнические имена и фамилии на “-с” зафиксированы только начиная с 1528 года.

Но в течение последних ста лет жемойты сочли более выгодным отказаться от своей истинной истории, забыть о том, что они жемойты и аукштайты — ради того, чтобы назвать себя “литовцами” и присвоить историю соседнего народа. Не удивительно, что их историки нынешние труды историков беларуских называют “мифами”. Тем более что в этом их поддерживают российские великодержавные историки, их идейные союзники.

На самом деле историческая правда именно на нашей стороне, тогда как в Жемойтии (нынешней Летуве) есть только миф, созданный во времена нашей слабости, когда беларусам строжайше запрещали знать свою историю — ради сохранения целостности России и СССР. Ибо мы, а не жемойты, считались “мятежным народом”.

Должен также сказать, что перенос этнического содержания Литвы на восточных балтов (жемойтов и аукштайтов) ненаучен. С позиций концепции Л.Н.Гумилева о комплементарности (сочетаемости) этносов мы ясно видим, что Литва и Польша были абсолютно некомплементарны с провинцией Жемойтия (нынешней Летувой). Западные балты Польши и Беларуси не смешивались с восточными балтами Жемойтии, браки между ними никогда не приобретали массового характера. Этнос жемойтов и аукштайтов, который в IX—X веках отпочковался от этноса латышей, до сих пор сохранил свой этнический восточно-балтский облик, хотя сотни лет являлся субъектом Литвы и Речи Посполитой. Он не растворился в наших этносах.

И тут мы видим еще одно переименование народа. Жемойтов до 1917 года в Российской империи называли именно и только “жмудинами”. Но с 1918 года они вдруг сами себя стали именовать “литовцами”, отказавшись от старого этнического самоназвания. Полная аналогия с действиями царя Петра, который переименовал московитов в “россиян”, украв название у другого этноса — которому пришлось с тех пор не “русинами” себя именовать, а “украинцами”.

Равно и здесь для обоснования мифа о Жемойтии как якобы “Литве”, по аналогии с канувшими в Лету русинами исчезли литвины, хотя так наш народ назывался почти целое тысячелетие. Вместо них появились какие-то “литовцы” — в истории не существовавшие, как не было раньше никаких “русских”, “великороссов” и “русичей”, а были всегда только русины в киевских землях. Это две басни под разными названиями, но с абсолютно одинаковым смыслом.

Однако сами этносы, невзирая на смену названий, остались теми же. Русины — это украинцы, литвины — это беларусы. Если соседи присваивают себе наши названия, наша суть не меняется: кем мы были, теми остались и историей своей не делимся.

Знаменитые беларусы: князь Януш Радзивилл (1579—1620) и княгиня София Слуцкая (1586—1612), его жена с 1600 по 1612 год. Княгиня София канонизирована как святая (скульптура М. Инькова).

(Продолжение следует.)

ПРЕСТИЖ ПРОФЕССИИ

Грузчики зарабатывают больше гаишников

Моему сыну 22 года, в этом году заканчивает вуз, но найти работу по специальности не может. Хотел пойти на службу в органы внутренних дел, но там такая зарплата несерьезная… Сейчас буквально в двух остановках от нашего дома возводится новый ресторан “МакДональдс”. Как туда можно попасть на работу? Думаю, там должны быть неплохие зарплаты. Во всяком случае наверняка больше, чем предлагают лейтенанту…

Игорь НИКОЛАЙЧУК, Минск.

В принципе, попасть на работу в “МакДональдс” не так уж и сложно. И, судя по объявлениям на белорусских сайтах о трудоустройстве, свободные вакансии там имеются.

Зарплаты такие: **грузчику** обещают **от 3.000.000** белорусских рублей в месяц. При этом гарантируют премию каждые 3 месяца в размере до 75% от оклада, а также питание со скидкой.

Члену бригады ресторана обещают зарплату **от 2.200.000 до 3.000.000** рублей, ежеквартальную премию, бесплатное питание и 30%-ную доплату за работу в ночное время.

***Для сравнения:* члену бригады ресторана** быстрого обслуживания “Пит-стоп” **в торговом центре “Корона”** предлагают зарплату в **2.000.000** рублей.

Если говорить об органах внутренних дел, то, например, в УГАИ ГУВД Мингорисполкома **инспектор дорожно-патрульной службы** на начальном этапе будет получать около **2.500.000 рублей**. И это, как сказали “Народной Воле” в группе кадров, *“после последнего повышения”.*

Кстати, в некоторых организациях грузчикам платят больше 3 миллионов. Так, **в компании “Виталюр”** в середине мая искали **грузчика** на зарплату от **4.300.000** белорусских рублей. Столько же обещают грузчику-комплектовщику и в ОДО “НП-Сервис”.

Так что, как видите, ***официальная*** зарплата инспекторов ДПС гораздо меньше, чем у грузчиков. В последние годы служба в органах внутренних дел стала совершенно не престижной. Правда, грузчику льготный кредит на строительство жилья не дадут. А человеку в погонах — запросто…

Как бы там ни было, смешная зарплата, на которую с трудом можно прокормить семью, — огромный соблазн для “левого” заработка. И если сейчас в органы идут в основном те, кто, возможно, надеется пополнить свой карман за счет взяток и каких-то бонусов, то какую милицию мы будем иметь завтра?..

Марина КОКТЫШ.

СТЫЛЬ

Актуальны трэнд лета — плеценыя аксесуары

Яны прысутнічаюць у дызайнерскіх калекцыях сезона вясна-лета 2012.

Плеценыя з саломы аб’ёмныя сумкі — для пляжнага адпачынку, элегантныя клатчы, нібы сплеценыя з палосак каляровай скуры, — для разнастайных вечарынак, някідкія плеценыя дзелавыя сумкі — усё гэта сёння вельмі модна.

Разам з плеценымі торбамі ў калекцыях многіх модных дызайнераў цяперашняга сезона з’явіўся яшчэ і плецены абутак — басаножкі на тоўстай платформе ў Dolce & Gabbana, “сеткаватыя” адкрытыя летнія бацільёны яркіх расфарбовак — у Emanuel Ungaro, сплеценыя з тоненькіх папружак рознакаляровай скуры басаножкі на абцасах — у Donna Karan.

Аліна ВЕТРАВА.

ЗОРКІ

Трэнера БАТЭ «сасваталі» ў ЦСКА

Інфармацыю аб тым, што галоўны трэнер барысаўскага футбольнага БАТЭ Віктар Ганчарэнка можа ўзначаліць маскоўскі ЦСКА, у самім расійскім клубе назвалі “поўнай лухтой”.

Спачатку навіну аб магчымым пераходзе Віктара Ганчарэнкі ў ЦСКА надрукаваў адзін беларускі спартыўны інтэрнэт-партал, а затым яе пачалі смакаваць і расійскія СМІ. *“Чакаецца, што Ганчарэнка падпіша кантракт з армейцамі на пачатку чэрвеня”,* — паведамлялі яны.

Тым часам у БАТЭ абверглі гэтыя чуткі. Гэтак жа, як і ў ЦСКА.

“Поўная лухта, яе нават каментаваць не трэба, — сказаў “Народнай Волі” прэс-сакратар армейскага клуба **Сяргей АКСЁНАЎ**. — *Ніякіх перамоў не вялося, нават не ведаю, адкуль пыл пусцілі”.*

Алесь СІВЫ.

Дзмітрый Калдун скупляе касцюмы ад «Камінтэрна»

Артыст Дзмітрый Калдун стане тварам найбуйнейшага вытворцы мужчынскіх касцюмаў — ААТ “Камінтэрн”.

Па словах гендырэктара прадпрыемства **Пятра Афончанкі**, ужо праведзена фотасесія з удзелам Калдуна.

“Калекцыя 2013 года з пяці касцюмаў так спадабалася спеваку, што ён яе набыў”, — распавёў Афончанка.

СВЕЦКАЯ ХРОНІКА

Майкл Скэнлан сарваў апладысменты ў Музычным тэатры

*Учора і пазаўчора ў Беларускім дзяржаўным музычным тэатры адбылася прэм’ера першага ў Беларусі ліцэнзійнага мюзікла **“Вестсайдская гісторыя”.***

*Падчас адной са сцэн боек выканаўца галоўнай ролі — вакаліст і харэограф **Дзмітрый Якубовіч** атрымаў траўму галавы і ледзь не страціў прытомнасць, чым вельмі напалохаў сваіх калег...*

Перад пачаткам мюзікла на сцэну выйшлі дырэктар Музычнага тэатра **Аляксандр Пятровіч** і Часовы Паверaны ў справах ЗША ў Беларусі **Майкл Скэнлан**.

“Многія тэатры мараць мець у сваім рэпертуары гэты твор, — сказаў Аляксандр Пятровіч. — *Але ў сілу розных прычын не ўсе могуць сабе гэта дазволіць. У нас увасабленне гэтай музычнай мары адбылося дзякуючы сумеснай творчасці з амбасадай ЗША”.*

Пасля яго слова ўзяў амерыканскі дыпламат.

“Добры вечар, шаноўнае спадарства! — павітаўся Скэнлан, і зала выбухнула апладысментамі, рэагуючы на беларускую мову. Дыпламат вымавіў усяго тры сказы па-беларуску, але пасля кожнага публіка гучна пляскала ў далоні. Скэнлан прыемна ўсміхаўся. — *Дзякуй, што знайшлі магчымасць прыйсці. Спадзяюся, што вам спадабаецца мюзікл”.*

Астатнюю частку выступу Скэнлан прамаўляў па-англійску, але пераклад таксама быў на беларускую. Здавалася б, дробязь, але зала была ў захапленні.

Што тычыцца самога мюзікла, то публіка адназначна будзе на яго хадзіць. І будуць аншлагі. Бо спектакль даволі незвычайны для беларускай прасторы, зроблены на прафесійным ўзроўні і сапраўды можа лічыцца адной з самых лепшых пастановак Музычнага тэатра.

Дарэчы, многія адзначалі не толькі танцы, складаную харэаграфію, з якой выдатна спраўляюцца беларускія артысты (так выкладваюцца, што з іх проста пот ліецца!), але і стыльныя касцюмы герояў — яны атрымаліся ў трэндах цяперашняга сезона (і гэта пры тым, што, паводле слоў мастака па касцюмах **Юліі Бабаевай**, прыйшлося набываць ледзь не самыя танныя тканіны, паколькі на касцюмы быў выдзелены невялікі бюджэт).

Мяркуючы па рэакцыі залы, гледачам крыху зацягнутай здалася першая дзея, але, як слушна заўважыў лаўрэат міжнародных конкурсаў **Віктар Цыркуновіч**, які выконвае ролю Рыфа, верхавода адной з банд, калі нешта скараціць, то будзе не зусім зразумела, што да чаго. Другая дзея, дарэчы, даволі дынамічная. Але таксама — ёсць пэўныя шурпатасці. Напрыклад, надта гучны стрэл, якім забіваюць галоўнага героя Тоні. Трагічны момант развітання Марыі з каханым — сцэна, якая павінна выклікаць слёзы, бо яна вельмі кранальная, але гледачы спачатку ўздрыгваюць ад моцнага і нечаканага гуку, а потым яшчэ хвіліны дзве-тры “сплёўваюць спалох”, а на сцэне тым часам працягваюць разгортвацца падзеі. Праўда, былі заўважаны і тыя, хто ўсё роўна праслязіўся...

“Нейкія заўвагі могуць быць, — адразу пасля першага спектакля выказаўся **Віктар Цыркуновіч**. — *Але гэта і зразумела. Мы самі хвалюемся. Але, як водзіцца, разыграемся, і дзясяты спектакль будзе выдатным”.* (Для тых, хто не ў тэме: у акцёрскім асяродку кажуць, што прэм’ерныя спектаклі трэба глядзець прыкладна пасля дзясятага паказу, калі ўжо ўсё адточана і зладжана.)

Некаторыя знаўцы назвалі мюзікл *“сыраватым”.* “Наша Ніва” напісала так: *“Сіла арыгінала “Вестсайдскай гісторыі” была не толькі ў геніяльнай музыцы і харэаграфіі, але і ў ягонай сацыяльнай вастрыні. Нічога такога ў пастаноўцы Музычнага няма. Выйшаў не спектакль пра наш час, пра сучаснае нам каханне і адмарозкаў, а куртуазны маньерызм. Не, я не кажу, каб паліцыянт быў абавязкова апрануты спецназаўцам у крапавым берэце. Але такія дэталькі выбівалі б іскру”.*

Засвяціліся

У зале былі заўважаны заснавальнік і саўладальнік найбуйнейшага інтэрнэт-рэсурсу Беларусі TUT.BY **Юрый Зісер**, палітык **Андрэй Саннікаў** з жонкай **Ірынай Халіп** (прычым, як адзначыў Андрэй Алегавіч, пасля ўсяго перажытага за апошні час гэты быў іх першы свецкі выхад), харэограф **Валянцін Елізар’еў**, кампазітар, народны артыст Беларусі **Сяргей Картэс**, пасол Венгрыі ў Беларусі **Ферэнц Контра** з жонкай ды іншыя прадстаўнікі дыпламатычнага корпуса. Зала была поўная.

Меркаванне, канешне, спрэчнае. Дарэчы, рэжысёр-пастаноўшчык спектакля **Анастасія Грыненка** маральна падрыхтавана да негатыўных водгукаў.

“Я супраць таго, каб усё было толькі ў лоб, мне здаецца, адукаванаму чалавеку і так усё зразумела, — гаворыць Анастасія. — *А ўвогуле, першы спектакль быў даволі вясёлым. Былі і светлавыя накладкі, і здарэнні. Артысты атрымалі некалькі траўм — Дзмітрыю Якубовічу падчас сцэны бойкі моцна заехалі ў галаву, ён упаў і думаў, што ўжо не ўзнімецца. Прычым актрыса ў адной са сцэн яго трасе, а ён не ўстае. Яна потым распавядала, што спалохалася, убачыўшы ў яго кроў на галаве. А Дзіма гаворыць: “У мяне кружыцца галава, я ляжу і думаю: “Ну ўсё, канец спектакля...” Але не ў гэтым справа, я думаю, усё будзе добра”.*

Адну з самых яркіх роляў у мюзікле выканала лаўрэат міжнароднага конкурсу **Святлана Мацiеўская.**

“Звычайна на Брадвеі ідзе самы вялікі кастынг на ролю Аніты, — каменціруе рэжысёр Анастасія Грыненка. — *Драматычная роля, трэба шмат танчыць. І калі заходняя артыстка мае ў багажы ролю Аніты, то гэта істотна павышае яе статус”.*

Некаторыя ролі маюць два акцёрскія склады, а галоўныя героі выконваюць толькі **Дзмітрый Якубовіч** і **Ілона Казакевіч**.

*“Ролю галоўнай гераіні павінна была выконваць яшчэ і **Наталля Глух**, але яна зацяжарала. Кажа, што як толькі народзіць, дык адразу на сцэну!”* — усміхаецца Анастасія Грыненка.

Пасля мюзікла гледачы не адпускалі артыстаў са сцэны — авацыі доўжыліся больш за пяць хвілін...

Марына КОКТЫШ.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 28 МАЯ

Беларусь 1

06.00, 07.10, 07.35, 08.15, 08.35 "Доброе утро, Беларусь!".
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 23.45 "Новости".
07.05, 08.05, 18.45, 23.35 "Зона Х".
07.30, 08.30 "Деловая жизнь".
09.10 "В центре внимания".
10.05 "Время Союза".
11.00 "Звездная жизнь".
12.10 "Маргоша". Сериал.
14.00 "Сваты". "Жизнь без грима".
15.15, 19.20 "Новости региона".
15.25 "Моя правда".
16.20 "Красавчик". Сериал.
17.15 "Маруся. Возвращение". Сериал.
18.15 "Арена".
19.40 "Калыханка".
19.55 "Сваты-3". Сериал.
21.00 "Панорама".
21.45 "Форум".
22.45 "Обмани меня-2". Сериал.
00.00 "День спорта".
00.15 "Английский цирюльник". Худ.фильм.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05 "Контуры".
10.05 "Жить здорово!".
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 "Новости спорта".
11.10 "Бедная Настя". Сериал.
12.10 "Женский доктор". Сериал.
13.10 "Хочу знать".
13.40 "Контрольная закупка".
14.10 "Модный приговор".
15.10 "Обручальное кольцо". Сериал.
16.15 "Егерь". Худ.фильм.
18.20 "Обратный отсчет".
19.05 "Жди меня".
20.00 "Время".
21.05 "Открытый формат".
22.05 "Закрытая школа". Сериал.
23.10 "Никита Хрущев. Голос из прошлого".
00.10 "Вечерний Ургант".
00.40 "Ночные новости".

РТР-Беларусь

07.00 "Утро России".
10.00 "Картина мира".
10.55 "Погода на неделю".
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 "Вести".
11.30 "Здравствуй, мама!". Сериал.
12.25 "Утренняя почта".
12.55 "Институт благородных девиц". Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.10 "Новости — Беларусь".
14.30 "С новым домом!".
15.10 "О самом главном".
16.20 "Кулагин и партнеры". Сериал.
17.30 "Местное время. Вести — Москва".
17.45 "Вести. Дежурная часть".
17.55 "Люблю, не могу!".
18.55 "Ефросинья. Продолжение". Сериал.
20.30 "Остров ненужных людей". Сериал.
22.15 "Правила маскарада". Сериал.
23.20 "Скальпель для первых лиц. Тайная хирургия".

НТВ-Беларусь

06.00 "НТВ утром".
08.35 "Программа максимум. Расследования, которые касаются каждого".
09.35, 15.35, 18.35 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.05 "Сегодня".
10.20 "Русские сенсации".
11.10 "До суда".
12.05 "Суд присяжных".
13.30 "Паутина". Сериал.
15.10 "Дело вкуса".
16.25 "Прокурорская проверка".
17.25 "Говорим и показываем".
18.10 "Чудо-люди".
19.35 "Братья". Сериал.
21.20 "Странствия Синдбада". Сериал.
23.30 "Честный понедельник".
00.20 "Школа злословия".

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.45 "Утро. Студия хорошего настроения".
07.40, 20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
08.30 "Неделя".
09.35 "Большой завтрак".
10.10 "Зеленый огурец. Полезная передача".
10.40 "Семейные драмы".
11.40, 17.30 "Званый ужин".
12.35 "Горячий лед".
13.05 "Дальние родственники".
13.50 "Студенты international". Сериал.
14.40 "Большой город".
15.15 "Военная тайна".
16.50 "Репортерские истории".
17.10 "Наше дело".
18.30 "Огонь любви". Сериал.
20.00 "Столичные подробности".
20.15 "Добрый вечер, малыш!".
20.40 "Москва — не Москва". Худ.фильм.
23.00 "Кубок Наций". Международный турнир по конному спорту.
00.05 "Адская кухня".

Беларусь 2

07.00 "Утро".
09.00, 09.35, 21.20 "Навіны надвор'я".
09.05 "Кинопробы".
10.05, 17.50 "Безумцы". Сериал.
11.05 "Битва экстрасенсов".
12.15 "Ищите женщину". Худ.фильм.
15.10 "Под грифом "Известные".
15.45, 00.05 "Мужчина во мне". Сериал.
16.45, 22.35 "Светофор". Сериал.
18.55 "Точка отсчета". Худ.фильм.
21.25 "КЕНО".
21.30 "Белорусское "Времечко".
23.35 "Овертайм".

Мир

05.00, 06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 17.00, 18.00, 21.00, 22.00, 23.00, 00.00, 01.00 "Новости Содружества".
05.05 "Миллион вопросов о природе".
05.20 "Путеводитель".
06.05 "Гадкий утенок". Мультсериал.
06.40 "Тик-так".
07.05, 08.05, 02.40 "Волчица". Сериал.
09.05 "Вместе".
10.05 "Соль земли". Худ.фильм.
12.20 "Культурные столицы".
12.50 "Простые числа".
13.30 "Хрустальная маска". Мультсериал.
13.55 "Старшеклассники". Сериал.
14.30 "Дедушка моей мечты". Сериал.
15.25 "Сердцу не прикажешь". Сериал.
17.05, 23.05 "Слово за слово".
18.25 "Акценты".
18.40, 02.00 "Союзники".
19.20 "Всюду жизнь".
19.50 "Добро пожаловать".
20.30 "Беларусь сегодня".
21.30, 04.25 "Мир спорта".
22.05 "Андрей Громыко. Гигант, которому удалось выжить".
00.05, 01.05 "Наши соседи". Сериал.

Белсат

07.00 Тыдзень у "Аб'ектыве".
07.40, 18.10 "Зона "Свабоды".
08.10, 12.40 "Басанож па свеце".
08.35, 12.25 "Прэс-экспрэс".
08.50, 14.35 "На поўных абаротах". Серыял.
09.40 "Курск" — субмарына ў каламутнай вадзе". Дак.фільм.
10.50, 15.25 "Эксперт".
11.20, 15.55 "Дзіцячая гара". Дак.фільм.
13.05 "Кароль Уга". Дак.фільм.
14.10, 17.25 "Моўнік".
14.20, 18.45 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
17.00 "100 хвілін вакацый". Серыял.
17.35 "Вагон".
17.40 "Навігатар".
18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 23.35 "Аб'ектыў".
19.10, 00.00 "Гарачы каментарый".
19.20 "Еўропа сёння".
19.50 "Калыханка для самых маленькіх".
20.10 "Без рэтушы". "Непамілаваны". Рэпартаж.
20.30 "Тэра постсаветыка. Яўрэі ў Адэсе". Дак.фільм.
21.25 "Прыватная калекцыя".
21.55 "Дзяўчо з жамчужнай завушніцай". Маст.фільм.

ВТОРНИК, 29 МАЯ

Беларусь 1

06.00, 07.10, 07.35, 08.15, 08.35 "Доброе утро, Беларусь!".
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.05 "Новости".
07.05, 08.05, 18.45, 23.55 "Зона Х".
07.30, 08.30 "Деловая жизнь".
09.10, 21.55 "Военная разведка. Западный фронт". Сериал.
10.10 "Арена".
10.35 "Культурные люди".
11.00, 19.55 "Сваты-3". Сериал.
12.10 "Маргоша". Сериал.
14.00, 23.05 "Обмани меня-2". Сериал.
15.15, 19.20 "Новости региона".
15.30 "Наша ферма".
15.50 "Зона комфорта".
16.20 "Красавчик". Сериал.
17.15 "Маруся. Возвращение". Сериал.
18.15 "Сфера интересов".
19.40 "Калыханка".
21.00 "Панорама".
21.45 "Актуальное интервью".
00.20 "День спорта".
00.35 "Лихие парни". Худ.фильм.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05 "Жить здорово!".
10.10 "Между нами, девочками".
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 "Новости спорта".
11.10 "Бедная Настя". Сериал.
12.10 "Женский доктор". Сериал.
13.10 "Хочу знать".
13.40 "Контрольная закупка".
14.10 "Модный приговор".
15.10 "Обручальное кольцо". Сериал.
16.15 "Понять. Простить".
17.00 "Давай поженимся".
18.20 "Счастливы вместе". Сериал.
18.55 "Пусть говорят".
20.00 "Время".
21.05 "Побег". Сериал.
22.10 "Закрытая школа". Сериал.
23.15 "На ночь глядя".
00.15 "Вечерний Ургант".
00.45 "Ночные новости".

РТР-Беларусь

07.00 "Утро России".
10.05 "Здравствуй, мама". Сериал.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 "Вести".
11.25, 16.20 "Кулагин и партнеры". Сериал.
11.55 "Прямой эфир".
12.55 "Институт благородных девиц". Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.10 "Новости — Беларусь".
14.30 "С новым домом!".
15.10 "О самом главном".
17.30 "Местное время. Вести — Москва".
17.45 "Вести. Дежурная часть".
17.55 "Люблю, не могу!".
18.55 "Ефросинья. Продолжение". Сериал.
20.30 "Остров ненужных людей". Сериал.
22.15 "Правила маскарада". Сериал.
23.20 "Учитель с "Железным" крестом".

НТВ-Беларусь

06.00 "НТВ утром".
08.35 "Литейный". Сериал.
09.35, 15.35, 18.35 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.05 "Сегодня".
10.20 "Чистосердечное признание".
11.10 "До суда".
12.05 "Суд присяжных".
13.30 "Паутина". Сериал.
15.10 "Дело вкуса".
16.25 "Прокурорская проверка".
17.25 "Говорим и показываем".
18.10 "Чудо-люди".
19.35 "Братья". Сериал.
21.20 "Странствия Синдбада". Сериал.
23.30 "Глухарь". Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.45 "Утро. Студия хорошего настроения".
07.40, 20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
08.30 "Дорогая передача".
08.50 "Москва — не Москва". Худ.фильм.
10.40 "Семейные драмы".
11.40, 17.30 "Званый ужин".
12.35, 18.30 "Огонь любви". Сериал.
13.50 "Студенты international". Сериал.
14.40 "Телохранитель". Худ.ф.
16.50 "Следаки". Сериал.
20.00 "Столичные подробности".
20.15 "Добрый вечер, малыш!".
20.30 "Воротилы. Быть вместе". Сериал.
21.25 "Убойная сила-2". Сериал.
23.00 "Опасная луна".
23.35 "Автопанорама".
00.00 "Кубок мира". Международный турнир по конному спорту.
01.05 "Секретные территории".

Беларусь 2

07.00 "Утро".
09.00, 21.20 "Навіны надвор'я".
09.05 "Овертайм".
09.30 "Тело человека".
10.05, 17.50 "Безумцы". Сериал.
11.05 "Репортер "Белорусского времечка".
12.05 "Школа ремонта".
13.05 "Высшая мера".
13.50 "Точка отсчета". Худ.фильм.
15.45, 23.35 "Мужчина во мне". Сериал.
16.45, 22.35 "Светофор". Сериал.
18.55 "Толстяк Альберт". Худ.ф.
21.25 "КЕНО".
21.30 "Белорусское "Времечко".

Мир

05.00, 06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 17.00, 18.00, 21.00, 22.00, 23.00, 00.00, 01.00 "Новости Содружества".
05.05, 20.45 "Прямая речь".
05.20 "Мир спорта".
06.05 "Гадкий утенок". Мультсериал.
06.40 "Тик-так".
07.05, 08.05, 02.40 "Волчица". Сериал.
09.05 "Общий рынок".
09.25 "Общий интерес".
10.05 "Соль земли". Худ.фильм.
12.20 "Культурные столицы: взгляд из России".
12.50 "Секретные материалы".
13.30 "Хрустальная маска". Мультсериал.
13.55 "Старшеклассники". Сериал.
14.30 "Дедушка моей мечты". Сериал.
15.25 "Сердцу не прикажешь". Сериал.
17.05, 23.05 "Слово за слово".
18.25 "Акценты".
18.40 "Дело чести". Сериал.
21.25, 04.25 "Диаспоры".
22.05 "Быль и небыль о маршале Рокоссовском".
00.05, 01.05 "Наши соседи". Сериал.
02.00 "Всюду жизнь".

Белсат

07.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 23.25 "Аб'ектыў".
07.25, 19.10, 23.50 "Гарачы каментарый".
07.35 "Згубленыя вакацыі". Дак.фільм.
09.00 "100 хвілін вакацый". Серыял.
09.25, 13.40 "Еўропа сёння".
09.50 "Навігатар".
10.10, 14.10 "Тэра постсаветыка. Яўрэі ў Адэсе". Дак.фільм.
10.35, 14.35 "Непамілаваны". Рэпартаж.
10.55, 14.55 "Прыватная калекцыя".
11.25 "Каралева аблокаў". Маст.фільм.
12.40 "Праблема з камарамі ды іншыя гісторыі". Дак.фільм.
15.25 "Катка". Дак.фільм.
17.00 "Пуаро Агаты Крысці". Серыял.
17.50 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
18.10 "Эксперт".
18.40 "Алесь Лось". Рэпартаж.
19.20 "На колах".
19.50 "Калыханка для самых маленькіх".
20.10 "Рэпартэр".
20.35 "Вагон".
20.40 "Беларусы ў Польшчы".
21.25 "Асабісты капітал".
21.40 "Бландзінка". Серыял.
22.30 "Euromaxx".
23.00 "Жаўтуха".

СРЕДА, 30 МАЯ

Беларусь 1

06.00, 07.10, 07.35, 08.15, 08.35 "Доброе утро, Беларусь!".
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.05 "Новости".
07.05, 08.05, 18.45, 23.55 "Зона Х".
07.30, 08.30 "Деловая жизнь".
09.10, 21.55 "Военная разведка. Западный фронт". Сериал.
10.05 "Сфера интересов".
10.35 "Коробка передач".
11.05, 19.55 "Сваты-3". Сериал.
12.10 "Маргоша". Сериал.
14.00, 23.05 "Обмани меня-2". Сериал.
15.15, 19.20 "Новости региона".
15.30 "Открытие Грузии".
16.00 "Врачебные тайны".
16.25 "Красавчик". Сериал.
17.20 "Маруся. Возвращение". Сериал.
18.15 "Земельный вопрос".
19.40 "Калыханка".
21.00 "Панорама".
21.45 "Специальный репортаж".
00.20 "День спорта".
00.35 "Магазин "Империя". Худ.ф.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05 "Жить здорово!".
10.10 "Между нами, девочками".
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 "Новости спорта".
11.10 "Бедная Настя". Сериал.
12.10 "Женский доктор". Сериал.
13.10 "Хочу знать".
13.40 "Контрольная закупка".
14.10 "Модный приговор".
15.10 "Обручальное кольцо". Сериал.
16.15 "Понять. Простить".
17.00 "Давай поженимся!".
18.20 "Счастливы вместе". Сериал.
18.55 "Пусть говорят" с Андреем Малаховым".
20.00 "Время".
21.05 "Побег". Сериал.
22.10 "Закрытая школа". Сериал.
23.15 "Среда обитания".
00.15 "Вечерний Ургант".
00.45 "Ночные новости".

РТР-Беларусь

07.00 "Утро России".
10.05 "Здравствуй, мама!". Сериал.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 "Вести".
11.25, 16.20 "Кулагин и партнеры". Сериал.
11.55 "Прямой эфир".
12.55 "Институт благородных девиц". Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.10 "Новости — Беларусь".
14.30 "С новым домом!".
15.10 "О самом главном".
17.30 "Местное время. Вести — Москва".
17.45 "Вести. Дежурная часть".
17.55 "Люблю, не могу!".
18.55 "Ефросинья. Продолжение". Сериал.
20.30 "Остров ненужных людей". Сериал.
22.15 "Правила маскарада". Сериал.
23.20 "Специальный корреспондент".

НТВ-Беларусь

06.00 "НТВ-утром".
08.35 "Литейный". Сериал.
09.35, 15.35, 18.35 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.05 "Сегодня".
10.20 "Развод по-русски".
11.10 "До суда".
12.05 "Суд присяжных".
13.30 "Паутина". Сериал.
15.10 "Дело вкуса".
16.25 "Прокурорская проверка".
17.25 "Говорим и показываем".
18.10 "Чудо-люди".
19.35 "Братья". Сериал.
21.25 "Странствия Синдбада". Сериал.
23.30 "Глухарь". Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.45 "Утро. Студия хорошего настроения".
07.40, 20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
08.30, 20.30 "Воротилы. Быть вместе". Сериал.
09.30 "Автопанорама".
10.00 "Центральный регион".
10.40 "Семейные драмы".
11.40, 17.30 "Званый ужин".
12.35, 18.30 "Огонь любви". Сериал.
13.50 "Студенты international". Сериал.
14.40 "Тайны мира".
15.30, 21.25 "Убойная сила-2". Сериал.
16.50 "Следаки". Сериал.
20.00 "Столичные подробности".
20.15 "Добрый вечер, малыш!".
23.00 "Минск и минчане".
23.35 "Добро пожаловать".
00.00 "Меч". Сериал.
00.50 "Странное дело".

Беларусь 2

07.00 "Утро".
09.00, 21.35 "Навіны надвор'я".
09.05 "Тело человека".
09.35 "Наперад у мінулае".
10.10, 17.50 "Безумцы". Сериал.
11.15 "Звездное шоу в цирке на Цветном". Концертная программа.
12.55 "Бухта капитанов".
13.30 "Толстяк Альберт". Худ.ф.
15.15 "Ешь и худей".
15.45, 23.50 "Мужчина во мне". Сериал.
16.45, 22.50 "Светофор". Сериал.
18.55 Гандбол. Отборочный матч чемпионата Европы-2012. Женщины. Беларусь—Германия. Прямая трансляция.
20.30 "Медведь". Худ.фильм.
21.25 "Спортлото 5 из 36".
21.30 "КЕНО".
21.40 "Белорусское "Времечко".

Мир

05.00, 06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 17.00, 18.00, 21.00, 22.00, 23.00, 00.00, 01.00 "Новости Содружества".
05.05, 09.05, 20.45 "Кыргызстан в лицах".
05.20 "На шашлыки".
06.05 "Гадкий утенок". Мультсериал.
06.40 "Тик-так".
07.05, 08.05, 02.40 "Волчица". Сериал.
09.25 "Путеводитель".
10.05 "Соль земли". Худ.фильм.
12.20 "Быль и небыль о маршале Рокоссовском".
13.30 "Хрустальная маска". Мультсериал.
13.55 "Старшеклассники". Сериал.
14.30 "Дедушка моей мечты". Сериал.
15.25 "Сердцу не прикажешь". Сериал.
17.05, 23.05 "Слово за слово".
18.25 "Акценты".
18.40 "Дело чести". Сериал.
21.25, 04.25 "Секретные материалы".
22.05 "Шарль де Голль. Возвращение скучного француза".
00.05, 01.05 "Наши соседи". Сериал.
02.00 "Добро пожаловать".

Белсат

07.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 23.10 "Аб'ектыў".
07.25, 19.10, 23.35 "Гарачы каментарый".
07.35, 13.20 "Пуаро Агаты Крысці". Серыял.
08.25, 15.10, 22.45 "Два на два".
08.50, 15.40 "На колах".
09.20, 16.05 "Рэпартэр".
09.45, 13.05, 19.20 "Асабісты капітал".
10.00 "Эксперт".
10.35 "Алесь Лось". Рэпартаж.
10.50 "Беларусы ў Польшчы".
11.05, 16.30 "Euromaxx".
11.30 "Катка". Дак.фільм.
14.15 "Рэнэ". Дак.фільм.
17.00 "100 хвілін вакацый". Серыял.
17.25 "Невядомая Беларусь": "Дзень "Ч". Версія". Дак.фільм.
18.10 "Блізкая гісторыя. Іншы погляд". "Дзеці-тулягі". Дак.фільм.
19.40 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
19.45 "Калыханка для самых маленькіх".
20.10 "Праект "Будучыня".
20.35 "Вагон".
20.40 "Навігатар".
21.25 "Маю права".
21.45 "Дэкалог, восем". Маст.фільм.

КУЛЬТУРНЫ СЛОЙ

Золотая молодежь пела в Минске

Сегодня завершается Молодежный форум оперного искусства.

Их называют будущими звездами нового тысячелетия. А пока они, золотая оперная молодежь, в начале своей певческой карьеры, хотя уже и лауреаты, победители конкурсов, солисты своих национальных театров. Восемнадцать молодых исполнителей из стран СНГ, Балтии и Грузии шесть дней выступали на сцене Большого театра оперы и балета. Спектакли шли под управлением знаменитых дирижеров — **Феликса Коробова** (Россия), **Александру Самоилэ** (Украина), **Джанлука Марчиано** (Грузия), **Александра Анисимова** и **Виктора Плоскины** (Беларусь).

Надо отдать должное Большому театру — подготовка к форуму была проведена колоссальная. Шикарные буклеты, афиши, огромная рекламная кампания. Впервые за долгие годы и перед журналистами наконец была открыта дверь театра для общения с артистами и дирижерами. Столичная пресса наполнилась материалами о фестивале. Это, конечно, принесло свои плоды: залы по вечерам были полны публики! Но если для зрителей все начиналось и заканчивалось спектаклями, в которые, по словам главного дирижера **Виктора Плоскины**, благодаря приглашенным солистам была пущена "свежая кровь", то у молодых артистов эта неделя еще включила в себя занятия с профессиональными репетиторами и коучами (педагогами по певческой речи), а также обсуждения спектаклей с маститыми критиками. В общем, как и задумывалось, не только праздник, но и учеба.

В какую копейку стал форум театру? **Владимир Рылатко**, заместитель генерального директора Большого театра и просто очень известный белорусский чиновник от культуры, покрыл вопрос туманом, отшутившись фразой: *"Еще аппетиты разыграются..."*. Но главное финансовое бремя, как стало известно, взял на себя Межгосударственный фонд гуманитарного сотрудничества государств-участников СНГ. Что радует.

Одно из ярких впечатлений — опера "Кармен". В ней участвовали два белорусских артиста — **Оксана Волкова и Эдуард Мартынюк**, и это были, по-моему, лучшие молодые солисты на форуме. Как сказал опять-таки Рылатко, когда Волкова выходит на сцену, у нас большой вокальный праздник: она возродила те времена, когда покупали билеты именно на солистов. Оксана Волкова, как известно, с недавних пор еще и солистка Большого театра Москвы. Уверена, что и Эдуард Мартынюк займет на великой русской сцене свое место: недавно он выиграл кастинг на участие в новой постановке оперы "Чародейка" в Большом театре России.

Дирижировал спектаклем "Кармен" на форуме **Александру Самоилэ** — именитый маэстро с очень яркой творческой судьбой. Теперь он возглавляет Одесский оперный театр. А в 1980-х не раз и не два приезжал в Минск на гастроли.

— Если уточнить, то последний раз я дирижировал в Минске 27 лет назад, в 1985 году, — сказал корреспонденту "Народной Воли" Александру Самоилэ. — *Это были месячные гастроли театра оперы и балета Молдавии, в котором я тогда был главным дирижером. У меня в те памятные гастроли был большой стимул: когда я дирижировал, в ложе сидели белорусские маэстро Проваторов и Вощак. Потом они приходили ко мне и говорили, например: "Если хотите, завтра встретимся по поводу альтов в сцене "спальня Графини" в "Пиковой даме". Я отвечал: "С большим удовольствием, маэстро, я всегда готов учиться у больших дирижеров!" Это было очень интересное время...*

Но еще в 1982 году я, помню, приезжал в Минск на "Аиду". Идет генеральная репетиция. После первого акта подходит ко мне помреж и говорит: "Умер Брежнев... Останавливаем репетицию?" — "Нет, — говорю, — работаем дальше!" Но что делать вечером, давать спектакль или нет? А все билеты раскуплены. Директор вашего театра Василий Васильевич Букань (чудный человек был) звонит в ЦК Антоновичу, заведующему отделом. Тот отвечает, что они самостоятельно такой вопрос решить не могут — ведь Брежнев умер! — и что будут звонить в Москву. А в Москве, как нам передали, сказали так: "Аида"? Это классика. Разрешаем. Пусть это будет реквием по Брежневу". И ваш оперный театр был единственный театр в Советском Союзе, который работал в тот вечер. Все остальные музыкальные и драматические театры, а также концертные залы приостановили свою работу. А здесь — переполненный зал... Хотя мне рассказывали, что, тем не менее, потом было много звонков "наверх" от патриотов: "Траур в стране, а в опере веселятся!"

Вы спрашиваете меня о ***Марии Биешу****... Мы много работали вместе, я всегда восторгался характером Марии. По ее болезни никогда не был отменен ни один спектакль! Но потом был поставлен диагноз "лейкемия". От нее умирают быстро... Мария держалась 4 года. Я думаю, это особые качества ее характера. Она знала о болезни. Давая последнее свое интервью "Российской газете", прямо сказала: "Я обречена...". Я узнал о ее кончине перед спектаклем, был подавлен, ведь за плечами такая плодотворная общая творческая жизнь... Я сомневался, стоит ли мне вообще выходить за пульт в такой день. Но пришел один мой друг и сказал: "Иди работай. Мария оттуда (он поднял палец кверху) тебе сегодня поможет". И знаете, я почувствовал это... Ее помощь. Биешу была великая певица, великая личность. В Минске в вашем театре у нас были прекрасные спектакли с Марией Биешу и с вашей* ***Светланой Данилюк.***

Но давайте о сегодняшнем дне, о будущем. Я приветствую минский Форум молодых, я очень рад, что идет процесс интеграции. Культуры — как разные деревья: каждое посвоему красиво. Но когда вместе соединяются вверху их кроны, только тогда они становятся настоящим богатством...

Елена МОЛОЧКО.

ШТО? ДЗЕ? КАЛІ?

26 мая — 3 чэрвеня

МІНСК

Тэатры

Нацыянальны акадэмічны тэатр імя Янкі Купалы
27 — "Пінская шляхта".
28 — "Чорная панна Нясвіжа".
30 — "Хам", "Вячэра з прыдуркам".
31 — "Не мой".
1 — "Офіс".
3 — "Паўлінка".

Нацыянальны акадэмічны Вялікі тэатр оперы і балета
27 — "Бахчисарайский фонтан".
28 — "Севильский цирюльник".
29 — "Дон Кихот", "Легенды белорусской оперы".
30 — "Трубадур".
31 — "Щелкунчик".
3 — "Лебединое озеро".

Рэспубліканскі тэатр беларускай драматургіі
28 — "Ліфт".
29 — "Сублимация любви".
30 — "Нязваны госць".
31 — "Адэль".

Нацыянальны акадэмічны драматычны тэатр імя М.Горкага
26 — "Правда — хорошо, а счастье лучше".
27 — "Ниночка".
29 — "Дева и Смерть".
30 — "Мнимый больной".
31 — "Интимная комедия".
1 — "Идеальный муж".
2 — "Пигмалион".
3 — "Распутник".

Беларускі дзяржаўны акадэмічны музычны тэатр
27 — "Приключения бременских музыкантов".

Гастролі Смаленскага драматычнага тэатра імя А.Грыбаедава
29 — "Боинг—Боинг".
30 — "Слишком жентый таксист".
31 — "Ищу настоящего мужчину".
3 — "Граф Люксембург".

Тэатр-студыя кінаакцёра
26, 27 — "Пигмалион".
28 — "Мастер и Маргарита".
29, 30 — "Поле битвы".
31 — "Заноза".
1, 2 — "Очень простая история".
3 — "Театр купца Епишкина".

Беларускі дзяржаўны тэатр лялек
26 — "Кот в сапогах".
27 — "Веселый цирк".
2 — "Мойдодыр".
3 — "Волшебная лампа Аладдина".

Сучасны мастацкі тэатр
27 — "Золушка".
30 — "Пора По Парам".
31 — "Фигаро.tut".

Маладзёжны тэатр эстрады
28 — Справаздачны канцэрт школы танца "Менада".
29 — Справаздачны канцэрт школы танца "Sky-Dance" і вакальнай групы "Sky-Song".
30 — Справаздачны канцэрт танцавальнага калектыву "Руна".
31 — Святочная шоу-праграма ''Последний звонок''.
1, 2 — "Маё сэрца б'ецца".

Канцэрты

Канцэртная зала "Мінск"
28 — Група **"Сурганова и оркестр".**
29 — Ансамбль **"Сябры".**
30 — "Дорога к солнцу".
31 — "№13".
3 — Этна-трыа "Троіца" і "Kapela ze wsi Warszawa".

БРЭСТ

Брэсцкі акадэмічны тэатр драмы
31 — "Играем в дружную семью, или Гарнир по-французски".

Брэсцкі тэатр лялек
27 — "Принцесса на горошине".
3 — "Лесные часы".

ВІЦЕБСК

Нацыянальны акадэмічны драматычны тэатр імя Якуба Коласа
26 — "Ветрагоны".
27 — Праект "Джазавы мост": **Грэгары Портер** (ЗША) і група "**Яблочный чай".**
29 — "Ён. Яна. Акно. Нябожчык".
30 — "Бацька".
31 — "Я чакаю сапраўднага мужчыну".

Беларускі тэатр "Лялька"
26 — "Прынцэса і Свінапас".
27, 30 — "Ямелева шчасце".

ГРОДНА

Гродзенскі абласны драматычны тэатр
26 — "Мальчик и Маргарита".
27 — "Прынцэса без гарошыны", "Прымакі".
29 — "Слишком женатый таксист".
30 — "Бессонница", "Свободная пара".
31 — "№13".
1 — "День рождения кота Леопольда", "Уловки любви".

ГОМЕЛЬ

Гомельскі абласны драматычны тэатр
26 — "Любовная авантюра".
27 — "Палата бизнес-класса".
29 — "Недосягаемая".
30 — "Синтезатор любви".
31, 2, 3 — "Безумный день, или Женитьба Фигаро".
1 — "Осенние скрипки".

Гомельскі гарадскі маладзёжны тэатр
26 — "Госпожа Удача".
31 — **ПРЭМ'ЕРА!** "Маркитантка Анна Фирлинг".

Гомельская абласная філармонія
30 — Народны артыст Расіі **Сяргей Захараў.**

МАГІЛЁЎ

Магілёўскі абласны драматычны тэатр
31 — "Одноклассники".

Магілёўскі тэатр лялек
26 — "Каникулы вверх тормашками".
27 — "Крылья Дюймовочки".
30 — "Мышонок Микки и его друзья".

Магілёўская абласная філармонія
31 — Вольга Гарнічар *"Я верю в любовь...".*

ЧЭЦВЕРГ, 31 МАЯ

Беларусь 1

06.00, 07.10, 07.35, 08.15, 08.35 "Доброе утро, Беларусь!".
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.00 "Новости".
07.05, 08.05, 18.45, 23.50 "Зона Х".
07.30, 08.30 "Деловая жизнь".
09.10, 21.55 "Робинзон". Сериал.
10.05 "Земельный вопрос".
10.35 "К теще на блины".
11.05, 19.55 "Сваты-3" Сериал.
12.10 "Маргоша". Сериал.
14.00, 23.00 "Обмани меня-2". Сериал.
15.15, 19.20 "Новости региона".
15.25 "Маша и Медведь". Мультфильм.
15.35 "Здоровье".
16.20 "Красавчик". Сериал.
17.15 "Маруся. Возвращение". Сериал.
18.15 "Сфера интересов".
19.40 "Калыханка".
21.00 "Панорама".
21.45 "Актуальное интервью".
00.20 "День спорта".
00.30 "Ворон". Худ.фильм.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05 "Жить здорово!".
10.10 "Между нами, девочками".
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 "Новости спорта".
11.10 "Бедная Настя". Сериал.
12.10 "Женский доктор". Сериал.
13.10 "Хочу знать".
13.40 "Контрольная закупка".
14.10 "Модный приговор".
15.10 "Обручальное кольцо". Сериал.
16.15 "Понять. Простить".
17.00 "Давай поженимся!".
18.20 "Счастливы вместе". Сериал.
18.55 "Пусть говорят".
20.00 "Время".
21.05 "Побег". Сериал.
22.10 "Закрытая школа". Сериал.
23.15 "Глаз божий".Док.фильм.
00.45 "Ночные новости".

РТР-Беларусь

07.00 "Утро России".
10.05 "Здравствуй, мама!". Сериал.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 "Вести".
11.25, 16.20 "Кулагин и партнеры". Сериал.
11.55 "Прямой эфир".
12.55 "Институт благородных девиц". Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.10 "Новости — Беларусь".
14.30 "С новым домом!".
15.10 "О самом главном".
17.30 "Местное время. Вести—Москва".
17.45 "Вести. Дежурная часть".
17.55 "Люблю, не могу!".
18.55 "Ефросинья. Продолжение". Сериал.
20.30 "Остров ненужных людей". Сериал.
22.15 "Правила маскарада". Сериал.
23.20 "Поединок".

НТВ-Беларусь

06.00 "НТВ утром".
08.35 "Литейный". Сериал.
09.35, 15.35, 18.35 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.05 "Сегодня".
10.20 "Следствие вели...".
11.10 "До суда".
12.05 "Суд присяжных".
13.30 "Паутина". Сериал.
15.05 "Дело вкуса".
16.25 "Прокурорская проверка".
17.25 "Говорим и показываем".
18.10 "В зоне особого риска".
19.35 "Братья". Сериал.
21.20 "Странствия Синдбада". Сериал.
23.30 "Глухарь". Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.45 "Утро. Студия хорошего настроения".
07.40, 20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
08.30, 20.30 "Воротилы. Быть вместе". Сериал.
09.30 "Добро пожаловаться".
09.55 "Приключения дилетанта".
10.40 "Семейные драмы".
11.40, 17.30 "Званый ужин".
12.35, 18.30 "Огонь любви". Сериал.
13.50 "Студенты international". Сериал.
14.40, 00.00 "Меч". Сериал.
15.30, 21.25 "Убойная сила-2". Сериал.
16.50 "Следаки". Сериал.
20.00 "Столичные подробности".
20.15 "Добрый вечер, малыш!".
23.00 "Правда".
23.40 "Автопанорама".
00.50 "Еще не вечер".

Беларусь 2

07.00 "Утро".
09.00, 21.20 "Навіны надвор'я".
09.05 "Выше крыши".
09.40, 15.10 "Ешь и худей".
10.10, 17.50 "Безумцы-2". Сериал.
11.10 "Страсці па культуры".
11.55 "Женсовет".
12.30 "Высшая мера".
13.15 "Волга-Волга". Худ.фильм.
15.45, 00.20 "Мужчина во мне". Сериал.
16.45, 22.40 "Светофор". Сериал.
18.55 "История Антуана Фишера". Худ.фильм.
21.25 "КЕНО".
21.30 "Белорусское "Времечко".
23.35 "Время футбола".

Мир

05.00, 06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 17.00, 18.00, 21.00, 22.00, 23.00, 01.00 "Новости Содружества".
05.05, 09.05, 20.45 "Прямая речь".
05.20 "Большой репортаж".
06.05 "Гадкий утенок". Мультсериал.
06.40 "Тик-так".
07.05, 08.05, 02.40 "Волчица". Сериал.
09.25 "Добро пожаловать".
10.05 "Соль земли". Худ.фильм.
12.20 "Шарль де Голль. Возвращение скучного француза".
13.30 "Хрустальная маска". Мультсериал.
13.55 "Старшеклассники". Сериал.
14.30 "Дедушка моей мечты". Сериал.
15.25 "Чужие тайны". Сериал.
17.05, 23.10 "Слово за слово".
18.25 "Акценты".
18.40 "Дело чести". Сериал.
21.25, 04.25 "Преступление и наказание".
22.05 "Брестская крепость".
00.05, 01.05 "Наши соседи". Сериал.
02.00 "Беларусь сегодня".

Белсат

07.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 23.40 "Аб'ектыў".
07.25, 19.10, 00.05 "Гарачы каментарый".
07.35, 12.15 "Дэкалог, восем". Маст.фільм.
08.30 "Бландзінка". Серыял.
09.15, 13.30 "Праект "Будучыня".
09.40 "Згубленыя вакацыі". Дак.фільм.
11.05, 20.45 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
11.15 "Рэнэ". Дак.фільм.
13.10, 15.35 "Маю права".
14.00 "Восем жыццяў "Жука" KFZ-1348". Дак.фільм.
15.20 "Навігатар".
16.00 "Праблема з камарамі ды іншыя гісторыі". Дак.фільм.
17.00 "100 хвілін вакацый". Серыял.
17.25 "Вагон".
17.30 "Басанож па свеце".
18.10 "Дзеці-тулягі". Дак.фільм.
19.20 "Эксперт".
19.50 "Калыханка для самых маленькіх".
20.10 "Euromaxx".
20.35 "Моўнік".
21.25 "Рэпартэр".
21.50 "Форум".
22.40 "Д'яблавы хітрыкі". Серыял.

ПЯТНІЦА, 1 ЧЭРВЕНЯ

Беларусь 1

06.00, 07.10, 07.35, 08.15, 08.35 "Доброе утро, Беларусь!".
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.10 "Новости".
07.05, 08.05, 18.45, 00.05 "Зона Х".
07.30, 08.30 "Деловая жизнь".
08.45 Выпускные экзамены на беларускай і рускай мовах за перыяд навучання і выхавання на III ступені агульнай сярэдняй адукацыі.
09.10, 21.55 "Робинзон". Сериал.
10.05 "Сфера интересов".
10.30 "Эффект толпы".
11.00 "Сваты-3". Сериал.
12.15 "Ангелы не спят". Док.фильм.
13.20 Мультфильмы.
14.00 "Обмани меня-2". Сериал.
15.15, 19.20 "Новости региона".
15.25 "Мастер путешествий".
16.00 "Все путем!".
16.30 "Перезагрузка".
17.15 "Маруся. Возвращение". Сериал.
18.10 "Зона комфорта".
19.40 "Калыханка".
19.55 "Звездная жизнь".
21.00 "Панорама".
21.45 "Знай наших".
23.00 "Не только женщина знает".
00.25 "День спорта".
00.40 "Звонок-2". Худ.фильм.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05 "Жить здорово!".
10.10 "Между нами, девочками".
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 "Новости спорта".
11.10 "Бедная Настя". Сериал.
12.00 "Женский доктор". Сериал.
13.10 "Хочу знать".
13.40 "Контрольная закупка".
14.10 "Модный приговор".
15.10 "Обручальное кольцо". Сериал.
16.15 "Понять. Простить".
17.00 "Давай поженимся!".
18.20 "Жди меня". Беларусь".
18.55 "Поле чудес".
20.00 "Время".
21.05 "Фабрика звезд. Россия—Украина".
22.35 "Что? Где? Когда?" в Беларуси".
23.50 "Глаз божий". Док.фильм.
01.25 "Ночные новости".

РТР-Беларусь

07.00 "Утро России".
10.05 "Здравствуй, мама!". Сериал.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 "Вести".
11.25, 16.20 "Кулагин и партнеры". Сериал.
11.55 "Прямой эфир".
12.55 "Институт благородных девиц". Сериал.
13.50, 16.50, 19.50, 23.45 "Новости — Беларусь".
14.30 "С новым домом!".
15.25 "О самом главном".
17.30 "Местное время. Вести—Москва".
17.45 "Вести. Дежурная часть".
17.55 "Люблю, не могу!".
18.55 "Ефросинья. Продолжение". Сериал.
20.30 "Лекарство для бабушки". Худ.фильм.
23.55 "4 таксиста и собака-2". Худ.фильм.

НТВ-Беларусь

06.00 "НТВ утром".
08.40 "Литейный". Сериал.
09.35, 15.35, 18.35 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 "Сегодня".
10.20 "Следствие вели...".
11.10 "До суда".
12.00 "Суд присяжных".
13.25 "Суд присяжных. Окончательный вердикт".
14.35 "Очная ставка".
16.25 "Прокурорская проверка".
17.25 "Говорим и показываем".
18.15 "Профессия — репортер".
19.35 "Морские дьяволы. Судьбы-2". Сериал.
21.20 "Колобашки". Худ.фильм.
23.00 "Глухарь". Сериал.
00.45 "Шхера 18". Худ.фильм.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.45 "Утро. Студия хорошего настроения".
07.40, 20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
08.30 "Воротилы. Быть вместе". Сериал.
09.30 "Автопанорама".
09.55 "Здравствуйте, доктор!".
10.40 "Семейные драмы".
11.40, 17.30 "Званый ужин".
12.35 "Огонь любви". Сериал.
13.50 "Студенты international". Сериал.
14.40 "Меч". Сериал.
15.30 "Убойная сила-2". Сериал.
16.50 "Следаки". Сериал.
18.30 "Такова судьба".
20.00 "Столичные подробности".
20.15 "Добрый вечер, малыш!".
20.40 "Беглецы". Худ.фильм.
23.00 "Механический апельсин".
23.50 "Вызов на миллион долларов".
00.30 "Боец. Рождение легенды". Сериал.

Беларусь 2

07.00 "Утро".
09.00, 21.20 "Навіны надвор'я".
09.05 "Время футбола".
09.45, 17.50 "Безумцы-2". Сериал.
10.45 "Ешь и худей".
11.15 "Школа ремонта".
12.30 "Страсці па культуры".
13.10 "Высшая мера".
14.05 "Про Красную Шапочку". Худ.фильм.
16.30 "Женсовет".
17.15 "Белорусская кухня".
18.55 "Лев". Худ.фильм.
21.25 "КЕНО".
21.30 "Битва экстрасенсов".
22.35 "Репортер "Белорусского времечка".
23.25 "Фактор силы".
23.55 "28 дней спустя...". Худ.фильм.

Мир

05.00, 06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 17.00, 18.00, 21.00 "Новости Содружества".
05.05 "Республика сегодня".
05.20 "Всюду жизнь".
06.05 "Гадкий утенок". Мультсериал.
06.40 "Тик-так".
07.05, 10.05 "Приключения Петрова и Васечкина. Обыкновенные и невероятные". Худ.фильм.
13.30 "Хрустальная маска". Мультсериал.
13.55 "Старшеклассники". Сериал.
14.30 "Дедушка моей мечты". Сериал.
15.25 "Чужие тайны". Сериал.
17.05 "Правила жизни".
18.25 "Акценты".
18.40 "Сделано в СССР".
19.10, 03.05 "Молчун". Худ.ф.
21.20 "Невероятная правда о звездах".
22.20 "Любимые актеры. Олег Янковский".
22.50 "Дом, который построил Свифт". Худ.фильм.
01.30 "Хорошие шутки".

Белсат

07.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 23.10 "Аб'ектыў".
07.25, 19.10, 23.35 "Гарачы каментарый".
07.35 "Басанож па свеце".
08.00, 13.15 "На поўных абаротах". Серыял.
08.50, 18.10 "Форум".
09.35, 14.00 "100 хвілін вакацый". Серыял.
10.00, 14.25 "Euromaxx".
10.25 "Рэпартэр".
10.55, 14.55 "Дзеці-тулягі". Дак.фільм.
11.45 "Эксперт".
12.15 "Д'яблавы хітрыкі". Серыял.
15.45 "Макрафон". "Minsk-Mist-2008". Канцэрт гурта "B:N".
16.05, 19.45 "Калыханка для самых маленькіх".
17.05 "Два на два".
17.30 "Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча".
19.20 "Прыватная калекцыя".
20.10 "На колах".
20.35 "ПраСвет".
21.25 "Невядомая Беларусь". "Дзень "Ч". Версія". Дак.фільм.
21.55 "Белая сукенка". Маст.фільм.
23.00 "Вагон".

СУБОТА, 2 ЧЭРВЕНЯ

Беларусь 1

06.45 "Доброе утро, Беларусь!".
08.45 Выпускныя экзамены па беларускай і рускай мовах, па матэматыцы за перыяд навучання і выхавання на II ступені агульнай сярэдняй адукацыі.
09.00, 12.00, 15.00, 19.00 "Новости".
09.10 "Здоровье".
09.55 "Участок". Сериал.
10.55 "Мастер путешествий".
11.30 "Все путем!".
12.10, 15.40 "12 стульев". Худ.ф.
13.50, 15.30 Мультфильм.
14.15 "Вокруг планеты".
15.10 "Новости региона".
17.15 "Зямля беларуская".
17.30 "Зона Х".
18.05 "Ваше лото".
18.45 "Пятерочка".
19.10 "Исповедь невидимки". Худ.фильм.
21.00 "Панорама".
21.40 "Евровидение-2012: за кадром".
22.10 "Место встречи".
23.20 "День спорта".
23.30 "Суперполицейские". Худ.фильм.

ОНТ

07.00 "Субботнее утро".
08.00, 09.00, 16.00, 20.30 "Наши новости".
09.05 "Моя жена меня приворожила". Сериал.
09.40 "Здоровье".
10.25 "Смак".
11.10 "Среда обитания".
12.10 "Умницы и умники".
12.55 "Смешарики. ПИН-код".
13.10 "Людмила Нильская. Танго на битом стекле".
14.10 "Минута славы. Мечты сбываются!".
16.15, 21.00 "Новости спорта".
16.20 "Теория невероятности".
17.00 "Галина". Сериал.
21.05 "Жестокие игры".
22.45 "Что? Где? Когда?".
00.00 "Охотники за разумом". Худ.фильм.

РТР-Беларусь

07.00 Мультфильмы.
07.20 "Лекарство для бабушки". Худ.фильм.
10.25 "Утренняя почта".
11.00, 14.00, 20.00 "Вести".
11.15 "Субботник".
11.55 "Очевидное-невероятное".
12.25 "Усатый нянь". Худ.фильм.
14.15 "Честный детектив".
14.45 "Народный маркиз. Игорь Дмитриев".
15.45 "Гонка с преследованием". Худ.фильм.
17.30 "Субботний вечер".
19.00 "Картина мира".
19.55 "Погода на неделю".
20.40 "Как же быть сердцу". Худ.фильм.
22.30 "Байки Митяя". Сериал.

НТВ-Беларусь

06.20 "Супруги". Сериал.
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 "Сегодня".
08.20 "Академия красоты".
08.50 "Живут же люди!".
09.25 "Дело вкуса".
10.20 "Главная дорога".
10.55 "Кулинарный поединок".
11.55 "Квартирный вопрос".
13.20 "Точка невозврата".
14.15 "Лесник". Сериал.
16.20 "Следствие вели...".
17.10 "Очная ставка".
18.05 "Спасатели".
18.30 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
19.25 "Профессия — репортер".
19.55 "Программа максимум. Расследования, которые касаются каждого".
21.00 "Пуля-дура".
22.00 "Ты не поверишь!".
23.00 "Королева прайма".
00.25 "Час Волкова". Сериал.

СТВ

07.00 "Дальние родственники".
07.30 "Анфас".
07.45 "Солдаты-13". Сериал.
09.20 "Я — путешественник".
09.45 "Чистая работа".
10.25 "Минск и минчане".
11.00 "Беглецы". Худ.фильм.
12.40 "Приключения дилетанта".
13.10 "Тайна королевы Анны, или Мушкетеры 30 лет спустя". Худ.фильм.
14.40 "Военная тайна".
16.00 "Опасная зона".
16.30, 19.30 "24 часа".
16.45 "Наше дело".
17.00 "Большой город".
17.40 "Ван Гог не виноват". Худ.фильм.
19.00 "СТВ-спорт".
20.10 "P.S. Я люблю тебя". Худ.фильм.
22.30 "Звездный ринг".
23.45 "Хлоя". Худ.фильм.
01.20 "Боец. Рождение легенды". Сериал.

Беларусь 2

08.05 "Благовест".
08.30 "Мир вашему дому".
08.40 "Лев". Худ.фильм.
10.40 "Пра мастацтва".
11.10, 21.05 "Навіны надвор'я".
11.20 "Школа ремонта".
12.20, 00.10 "Суперинтуиция".
13.25 "Наперад у мінулае".
14.00 "Белорусская кухня".
14.35 "Под грифом "Известные".
15.10 "Римские каникулы". Худ.фильм.
17.15 "Тот самый Мюнхгаузен". Худ.фильм.
19.55, 21.10 "Битва экстрасенсов".
21.00 "КЕНО".
22.15 "Аферист". Худ.фильм.

Мир

05.00 "Весь этот спорт". "Анатолий Тарасов".
05.35 "Путеводитель".
06.05 "Лично известен". Худ.ф.
08.15 "Миллион вопросов о природе".
08.30 "Приключения Компаса и Будильника".
08.45 "Экспериментаторы".
09.00, 15.00, 20.30 "Новости Содружества".
09.10 "Мечтай! Действуй! Будь!".
09.40 "Рожденная революцией". Худ.фильм.
14.00 "Правила жизни".
15.10 "Совесть". Сериал.
17.00 "Все в жизни бывает". Сериал.
21.20 "Дельфийский эффект". Худ.фильм.
23.00 IX Республиканский фестиваль национальных культур.
00.50 "Музыкальный иллюминатор".
01.30 "Хорошие шутки".
03.05 "Космос как предчувствие". Худ.фильм.

Белсат

07.00, 18.00, 21.00, 00.25 "Аб'ектыў".
07.25 "Гарачы каментарый".
07.35, 14.40 "Форум".
08.20, 13.10 "ПраСвет".
08.40, 15.25 "МакраФон". "Белая яблыня грому". Канцэрт гурта "Крамбамбуля".
09.05, 12.50, 19.45 "Калыханка для самых маленькіх".
09.25 "Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча".
09.50 "На колах".
10.20 "Плошча". Дак.фільм.
11.45 "Вагон".
11.55 "Невядомая Беларусь". "Дзень "Ч". Версія". Дак.фільм.
12.20 "Алесь Лось". Рэпартаж.
12.40 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
13.30, 17.45 "Моўнік".
13.45 "Дэкалог, восем". Маст.ф.
15.50 "Белая сукенка". Маст.ф.
17.00 "Доктар Марцін". Серыял.
18.05 "Таямніца Нарыльскага паўстання". Дак.фільм.
20.00 "Еўропа сёння".
20.25 "Зона "Свабоды".
21.15 "Два на два".
21.40 "Блюз па-гаванску". Маст.фільм.
23.40 "Мент". Серыял.

НЯДЗЕЛЯ, 3 ЧЭРВЕНЯ

Беларусь 1

06.30 "Існасць".
07.00 Слово Митрополита Филарета на День Святой Троицы.
07.10, 15.50 "Семь стариков и одна девушка". Худ.фильм.
08.30 "Утренняя волна".
09.00, 12.00, 15.00 "Новости".
09.10 "Арсенал".
09.40 "Зямля беларуская".
09.50 "Участок". Сериал.
10.55 "Зона Х".
11.25 "К теще на блины".
12.10 "Врачебные тайны".
12.40 "Культурные люди".
13.10 "Моя правда".
14.00 "Время Союза".
15.10 "Новости региона".
15.30 Мультфильм.
17.30 "Коробка передач".
18.05 "Суперлото".
18.55 "Как отделаться от парня за 10 дней". Худ.фильм.
21.00 "В центре внимания".
21.55 "Империя обмана".
22.20 "Крепкий орешек". Худ.ф.

ОНТ

07.00 "Воскресное утро".
08.00, 09.00, 16.00 "Наши новости".
09.05 "Воскресная проповедь".
09.20 "Моя жена меня приворожила". Сериал.
09.55 "Непутевые заметки".
10.15 "Пока все дома".
11.10 "Фазенда".
11.45 "Брэйн ринг".
12.45 "Смешарики. ПИН-код".
13.15 "Спортлото-82". Худ.фильм.
15.00, 16.20 "Голосящий КиВиН". Музыкальный фестиваль.
16.15 "Новости спорта".
20.00 "Контуры".
21.05 "Дыхание планеты".
21.40 "Законы привлекательности". Худ.фильм.
23.20 "Прожекторперисхилтон".
00.00 "На крою стою". Худ.фильм.

РТР-Беларусь

07.00 Мультфильм.
07.20 "Байки Митяя". Сериал.
09.15 "Как же быть сердцу". Худ.фильм.
11.00, 14.00, 20.00 "Вести".
11.15 "Сам себе режиссер".
12.00 "Смехопанорама".
12.30 "Взрослые и дети". Концерт.
14.15 "Алина". Фестиваль детской художественной гимнастики.
15.50 "Евровидение-2012". Финал национального отборочного конкурса исполнителей детской песни.
18.15 "Смеяться разрешается".
19.15 "Рассмеши комика".
21.05 "Отель для Золушки". Худ.фильм.
23.00 Первая лига КВН. 1/8 финала.

НТВ-Беларусь

06.20 "Супруги". Сериал.
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 "Сегодня".
08.20 "Первая передача".
08.50 "Их нравы".
09.25 "Едим дома".
10.20 "Женский взгляд".
11.05 "Дачный ответ".
12.10 "Развод по-русски".
13.20 "Кремлевские похороны".
14.15 "Лесник". Сериал.
16.20 "Следствие вели...".
17.10 "И снова здравствуйте!".
18.00 "Внимание, розыск!".
18.30 "Чрезвычайное происшествие. Обзор за неделю".
20.00 "Чистосердечное признание".
20.45 "Центральное телевидение".
21.55 "Тайный шоу-бизнес".
23.00 "НТВшники".
00.00 "Сильная". Худ.фильм.

СТВ

07.00 "Дальние родственники".
07.25 "Солдаты-13". Сериал.
09.00, 19.00 "Автопанорама".
09.30 "Очевидец" представляет: самое смешное".
10.20 "Большой завтрак".
11.00 "P.S. Я люблю тебя". Худ.фильм.
13.15 "Здравствуйте, доктор!".
13.45 "Тайна королевы Анны, или Мушкетеры 30 лет спустя". Худ.фильм.
15.15 "Такова судьба".
16.00 "Центральный регион".
16.30 "24 часа".
16.50 "Правда".
17.30 Концерт Михаила Задорнова.
19.30 "Неделя".
20.40 "Кобб". Худ.фильм.
23.00 "Адская кухня".
00.20 "Однажды". Худ.фильм.
01.45 "Боец. Рождение легенды". Сериал.

Беларусь 2

08.00 "Размова са святаром".
08.10 "Ступени Веры".
08.30 "Таямніцы душы".
08.55 "Айцец Сергій". Док.фильм.
09.15 "Би Муви: медовый заговор". Анимац.фильм.
10.50, 21.10 "Навіны надвор'я".
11.00 "Школа ремонта".
12.05 "Выше крыши".
12.40, 00.30 "Суперинтуиция".
13.45 "Бухта капитанов".
14.20 "Руслан и Людмила". Худ.фильм.
16.55 "Кинопробы".
17.40 "Дорогой Джон". Худ.ф.
19.40 "Смех с доставкой на дом".
21.00 "Спортлото 5 из 36".
21.05 "КЕНО".
21.45 "Спорт-кадр".
22.25 "Управляя полетами". Худ.фильм.

Мир

05.00, 03.55 "Весь этот спорт". "Всеволод Бобров".
05.35 "Вкусный мир. Осетинская кухня".
06.05 "Чрезвычайное поручение". Худ.фильм.
08.15 "Миллион вопросов о природе".
08.30 "Приключения Компаса и Будильника". Мультсериал.
08.45 "Экспериментаторы".
09.00, 15.00 "Новости Содружества".
09.10 "Знаем русский".
10.10 "Путеводитель".
10.40, 00.40 "Рожденная революцией". Худ.фильм.
14.00 "Правила жизни".
15.10 "Еще не вместе".
15.50, 21.00 "Херувим". Сериал.
20.00 "Вместе".
00.00 "Полуночники".
04.30 "Секретные материалы".

Белсат

07.00 "Аб'ектыў".
07.15 "Зона "Свабоды".
07.45 "Доктар Марцін". Серыял.
08.30, 12.05, 19.45 "Калыханка для самых маленькіх".
09.05 "Еўропа сёння".
09.30 "Навігатар".
09.45, 18.40 "Два на два".
10.15 "Асабіста капітал".
10.30 "Форум".
11.15 "Маю права".
11.35 "Рэпартэр".
12.35 "Тэра постсаветыка. Яўрэі ў Адэсе". Дак.фільм.
13.00 "ПраСвет".
13.20 "Таямніца Нарыльскага паўстання". Дак.фільм.
14.50, 19.30 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
15.00 "Блюз па-гаванску". Маст.фільм.
17.00, 00.45 "Прэс-экспрэс".
17.15 "На поўных абаротах". Серыял.
18.05 "Прыватная калекцыя".
18.30 "Вагон".
19.05 "Басанож па свеце".
19.55 "Піянеры змен. Іспанія".
20.50 "Моўнік".
21.00, 00.05 Тыдзень у "Аб'ектыве".
21.40 "Эксперт".
22.10 "Русалка". Маст.фільм.
23.55 "Калыханка" ад Сашы і Сірожы".

НОВЫЯ ІМЁНЫ

Аляксандра ДЗЕНІСЕНЯ: «На каханне час выкройваю...»

Аляксандра Дзенісеня прадстаўляла Беларусь на "Еўрабачанні" ў Вене. Вакол яе ад'езду на прэстыжны Міжнародны конкурс не было такой вялікай мітусні, як вакол групы "Лайтсаунд". Саша ціха з'ехала і таксама ціха вярнулася.

Цымбалістка Дзенісеня не ўвайшла ў тройку прызёраў класічнага "Еўрабачання", тым не менш яна задаволена сваім выступленнем...

— Усё, што ад мяне залежала, я зрабіла, — *сказала Аляксандра "Народнай Волі".* — І ўражанні ад конкурсу засталіся самыя прыемныя. Горад вельмі прыгожы, цудоўная сцэна і такая колькасць народа... Я яшчэ ніколі не выступала перад такой велізарнай аўдыторыяй! Пазнаёмілася з добрымі музыкантамі, дырыжорам, канкурсантамі...

— Перад выступленнем моцна хваляваліся?

— Не вельмі. Хаця хваляванне заўсёды прысутнічае на выступленнях, але гэта, на мой погляд, і добра. Дапамагае сканцэнтравацца.

— Якое месца вы занялі ў Вене?

— Там вызначаюць толькі тры першыя месцы. Павінна заўважыць, што ўдзельнікі конкурсу адзін аднаго падтрымлівалі, не было такой жорсткай канкурэнтнай барацьбы. Многія цікавіліся маім інструментам, пыталіся, як на ім іграць, якія яго асаблівасці. Таму што да конкурсу некаторыя наогул не ўяўлялі, што такое цымбалы...

— Чула, што вас ужо залічылі ў Акадэмію музыкі. Гэта праўда?

— Так, але гэта здарылася не таму, што прадстаўляла Беларусь на класічным "Еўрабачанні", а таму, што атрымала Гран-пры на Рэспубліканскім конкурсе імя Жыновіча. І дзякуючы гэтаму конкурсу цяпер магу без экзаменаў паступіць у нашу Акадэмію музыкі. Я вырашыла працягнуць музычную адукацыю.

— Вы ўжо шмат дасягнулі ў музыцы. Не было думак атрымаць, скажам так, больш прыкладную прафесію?

— Шчыра кажучы, раней у мяне былі такія жаданні, але цяпер усё настолькі напоўнена музыкай... Ні на што іншае часу не застаецца наогул.

— У Беларусі музыканты не вельмі шмат зарабляюць, сёння некаторыя адкрыта прызнаюцца — прыходзіцца эканоміць літаральна на ўсім. Вас не палохае такая перспектыва?

— Я пакуль аб гэтым не задумвалася. Хто ведае, можа, за тыя гады, пакуль я буду вучыцца ў кансерваторыі, нешта зменіцца ў лепшы бок...

— Саша, а вы сочыце за эстрадным "Еўрабачаннем"?

— На жаль, не. Але я ведаю, хто прадстаўляе Беларусь. Можна сказаць, што эстрада мяне не моцна цікавіць.

— Не крыўдна, што эстраднаму "Еўрабачанню" надаецца значна больш і часу, і сродкаў, і ўвагі, чым класічнаму?

— Я лічу, што гэта няправільны падыход. Многія класічныя музыканты вартыя значна большага клопату з боку дзяржавы. На мой погляд, яны больш таленавітыя, чым многія эстрадныя спевакі.

— У перапынках паміж конкурсамі і заняткамі час на асабістае жыццё застаецца?

— На каханне час выкройваю (*смяецца).* А вось на адпачынак — не. Але павінна сказаць дзякуй бацькам, якія імкнуцца мяне асабліва не нагружаць хатнімі справамі.

— Вашы бацькі маюць дачыненне да музыкі?

— Не. Проста ў шэсць гадоў мяне аддалі ў музычную школу. Хацелі на фартэпіяна, але атрымалася на цымбалы...

— У вас ёсць куміры сярод тых, хто віртуозна валодае гэтым інструментам?

— Міхаіл Лявончык. Я з ім нават адзін раз выступала...

— Саша, а якой вы бачыце сваю будучыню?

— На дадзены момант перш за ўсё хацелася б кар'ернага росту, дасягненняў у прафесійнай сферы...

Марына КОКТЫШ.

З асабістай справы

Аляксандра Дзенісеня нарадзілася ў Мінску ў 1994 годзе. З 1-га класа навучаецца ў Рэспубліканскай музычнай гімназіі-каледжы па спецыяльнасці "цымбалы". Да 2009 года займалася ў класе выкладчыка Ларысы Ляўковіч. Цяпер яе педагог — прафесар Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі Таццяна Сяргеенка.

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а. Прыёмная: тэл. (017) 3286871. Тэл./факс рэкламнага аддзела: (017) 3286904, 3286906
nv@promedia.by
http://www.nv-online.info

ISSN 2071-9647
9 772071 964000 12081

Падпісныя індэксы: 63222, 632222

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/0494179 ад 03.04.2009. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 24.05.2012 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 28010 экз. Заказ №2217.